

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ

Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Možnosti prevence radikalizace a případů extrémního násilí v České republice

The Options to Prevent Radicalization and Extreme Violence Outbreaks in the Czech Republic

Bakalářská práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Plánování a řízení krizových situací

Autor bakalářské práce: Markéta Grametbauerová
Vedoucí bakalářské práce: doc. PhDr. Barbora Vegrachtová, Ph.D., MBA

Kladno 2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Grametbauerová** Jméno: **Markéta** Osobní číslo: **487413**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Plánování a řízení krizových situací**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Možnosti prevence radikalizace a případů extrémního násilí v České republice

Název bakalářské práce anglicky:

Options to Prevent Radicalization and Extreme Violence Outbreaks in the Czech Republic

Pokyny pro vypracování:

Předmětem bakalářské práce je popis bezpečnostní hrozby radikalizace a extremismu z pohledu České republiky. Základními zdroji budou strategické bezpečnostní dokumenty, odborná literatura a otevřené zdroje popisující relevantní bezpečnostní události. V teoretické části bude představeno elementární pojmosloví, proces radikalizace a možnosti prevence případů extrémního násilí z pohledu různých vědních disciplín a oborů. V praktické části budou popsány tři případy extrémního nebo nenávisně motivovaného násilí v České republice z hlediska předem vybraných kritérií a jejich komparace. V závěru práce budou formulována možná doporučení pro oblasti osvěty a prevence těchto incidentů.

Seznam doporučené literatury:

- [1] JELÍNEK, Jiří, Terorismus - základní otázky trestního práva a kriminologie, Praha: Leges, 2017, ISBN 978-80-7502-256-1
- [2] DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ, Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus, ed. 1, Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017, ISBN 978-80-7452-122-5
- [3] SOULEIMANOV, Emil a Mitchell A. BELFER, Terorismus: pokus o porozumění, Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011, ISBN 978-80-7419-038-4

Jméno a příjmení vedoucí(ho) bakalářské práce:

doc. PhDr. Barbora Vegrichtová, Ph.D., MBA

Jméno a příjmení konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **15.02.2021**

Platnost zadání bakalářské práce: **18.09.2022**

doc. Mgr. Zdeněk Hon, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) katedry

prof. MUDr. Jozef Rosina, Ph.D., MBA
podpis děkana(ky)

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem Možnosti prevence radikalizace a případů extrémního násilí v České republice vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Kladně dne 12.05.2021

.....
Markéta
Grametbauerová

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování doc. PhDr. Barboře Vegrichové, Ph.D., MBA, vedoucí mé bakalářské práce. Děkuji za podnětné a cenné rady a návrhy, které mi pomohly k vypracování této práce.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou extremismu, radikalizace a předsudečné nenávisti. Zaměřuje se především na prevenci extrémního násilí a radikalizace jedince. Cílem práce je komparace třech případů extrémního násilí, které se staly v České republice a návrh preventivních opatření k podobným případům extrémního násilí. Dílčím úkolem je popis prevence extrémního násilí z pohledu různých vědních disciplín a oborů.

V teoretické části je představeno základní pojmosloví týkající se problematiky extremismu. Dále jsou zde popsány předsudečná nenávist a proces radikalizace, faktory ovlivňující radikalizaci a radikalizovaná osoba. Závěrem teoretické části je popis prevence radikalizace a extrémního násilí z pohledu psychologie, sociologie, pedagogiky, práva, kybernetiky a kriminalistiky.

Praktická část bakalářské práce pojednává o třech případech extrémního násilí, které se staly v České republice. Na základě předem stanovených kritérií jsou případy popsány a následně jsou vzájemně porovnány. Pro lepší přehlednost jsou výsledky studie znázorněny v tabulce. Závěrem práce jsou navržena možná opatření k prevenci těchto případů.

Porovnávané trestné činy byly motivovány xenofobií, proto je navrhováno, se v prevenci zaměřit především na začleňování minoritních skupin do většinové společnosti a zároveň učit společnost multikulturní toleranci. Dalším navrhovaným opatřením je zaměření se na vzdělávání ve školách, především na učení jedinců kritickému myšlení a na obsah vykládaného učiva.

Klíčová slova

Extremismus, Radikalizace, Předsudečná nenávist, Prevence, Extrémní násilí

ABSTRACT

In this thesis, extremism, radicalization, and prejudice-motivated hatred are discussed, with the main aim of preventing extreme violence outbreaks and radicalization of an individual. The goal of this thesis is to compare three cases of extreme violence that occurred in the Czech Republic and to propose preventive measures to help prevent such events. We also discuss the prevention of extreme violence from the perspective of multiple scientific fields.

In the theoretical part of the thesis, the needed definitions and terminology are introduced. We define extremism, hate crimes, the process of radicalization, factors that influence radicalization, and a radicalized person. The end of the theoretical part covers the prevention of radicalization and extreme violence from the perspective of psychology, sociology, pedagogy, justice, cybernetics, and criminology.

In the practical part of this thesis, three cases of extreme violence in the Czech Republic are presented. The cases are examined and compared based on predefined criteria. The comparison results are depicted in a table for better clarity. Furthermore, we propose measures to prevent similar cases. Since the presented crimes were motivated by xenophobia, the main focus is put on the inclusion of minority groups and the education of the population in multicultural tolerance. Another proposed measure is to focus on the education of children. Namely, emphasis should be put on teaching the students critical thinking and on the school curriculum.

Keywords

Extremism, Radicalization, Prejudice-motivated Hatred, Prevention, Extreme Violence

Obsah

1	Úvod.....	9
2	Cíle práce	11
3	Přehled současného stavu	12
3.1	Extremismus.....	12
3.1.1	Politický extremismus	14
3.1.2	Náboženský extremismus.....	16
3.1.4	Ekologický extremismus	17
3.1.6	Etnický extremismus	18
3.2	Předsudečná nenávisť.....	18
3.3	Radikalizace	19
3.3.1	Proces radikalizace	19
3.3.2	Radikalizovaná osoba.....	22
3.4	Možnosti prevence radikalizace a případů extrémního násilí.....	23
3.4.1	Prevence z pohledu psychologie	23
3.4.2	Prevence z pohledu sociologie.....	24
3.4.3	Prevence z pohledu pedagogiky	25
3.4.4	Prevence z pohledu práva.....	27
3.4.5	Prevence z pohledu kriminalistiky.....	27
3.4.6	Prevence z pohledu kybernetiky	28
4	Metodika	30
5	Výsledky	31
5.1	Jaromír Balda.....	31
5.2	Vítkovští žháři.....	34

5.3	Vlastimil Pechanec	39
5.4	Porovnání výsledků.....	41
6	Diskuze	46
7	Závěr	55
8	Seznam použitých zkratk	56
9	Seznam použité literatury	57
10	Seznam použitých obrázků.....	68
11	Seznam použitých tabulek	69
12	Seznam Příloh.....	70

1 ÚVOD

V bakalářské práci se budu zabývat problematikou extremismu a radikalizace v rámci hranic těchto pojmů, jak jsou definovány a popsány níže. Práce bude zaměřena především na prevenci radikalizace a prevenci projevů extrémního násilí, které jsou aktuálními tématy dnešního světa. Obzvláště dnes, v době pandemie onemocnění Covid-19, jsou lidé pod vlivem informačních toků a zdrojů v kontextu objektivně hrozící újmy na zdraví vystrašení, cítí se zranitelní a jsou tedy náchylnější k manipulaci a k přijímání radikálnějších názorů v kontrastu se situací, ve které by byli schopni si udržet racionální a emoční odstup nutný pro adekvátní hodnocení situace. Lidé zároveň tráví více času na internetu, kde se mohou častěji než u zavedených či mainstreamových médií setkat s propagandou extremistických skupin nebo s projevy extrémního násilí. Proto je důležité se zaměřit na prevenci radikalizace a projevů extrémního násilí.

Teoretická část má za cíl vysvětlit problematiku pojmosloví extremismu, radikalizace a předsudečné nenávisti. Extremismus je pojem, který je často zaměňován například s terorismem nebo radikalismem, proto budou v teoretické části pojmy od sebe odlišeny. Dalším rozebíraným tématem bude relativně nová problematika předsudečná nenávist, pojem zde bude vysvětlen a odlišen od extremismu, se kterým je lehce zaměnitelný. Extrémnímu násilí, ať už páchanému z předsudečné nenávisti nebo z extremismu, většinou předchází proces radikalizace jedince, který bude v práci také definován. Ke konci teoretické části bude popsána prevence extrémního násilí, která bude převážně zaměřena na prevenci radikalizace jako prekurzoru extremismu.

Praktická část bude založena na kvalitativním výzkumu. V práci budou popsány tři případy extrémního násilí, které se odehrály v České republice. Případy budou popisovány podle předem daných kritérií. Popsané kazuistiky budou mezi sebou následně komparovány. K závěru práce budou navržena možná

preventivní opatření k předcházení podobných činů extrémního násilí k těm, které byly porovnávány. Dále budou porovnány různé přístupy k prevenci radikalizace a prevenci projevů extrémního násilí jak v České republice, tak v zahraničí.

2 CÍLE PRÁCE

Cílem bakalářské práce je popis třech případů extrémního násilí, které se staly v České republice, jejich následná komparace a návrh preventivních opatření k předcházení podobným činům.

Dílčím úkolem je popsat prevenci extrémního násilí z pohledu různých vědních disciplín a oborů.

3 PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Extremismus

Základním bezpečnostní dokumentem pro Českou republiku je *Bezpečnostní strategie České republiky*, podle které patří extremismus mezi bezpečnostní hrozby pro ČR.

Pro lepší pochopení pojmu extremismus jej definujeme od kořenů etymologicky. Extremismus pochází z latinského slova *extremus*, které se překládá jako nejvzdálenější, nejkrajnější. V přeneseném smyslu slova si na politické pravolevé ose lze představit ideologie úplně nejvzdálenější od středu, od normy, zjednodušeně třeba i jako nejkrajnější pozici na stranách pravolevé politické osy [1, 2]. V českém prostředí se nejčastěji setkáváme s definicí extremismu Ministerstva vnitra: *„pojmem extremismus jsou označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se proky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku“* [3] (viz příloha 1). Další známou a často používanou definicí extremismu je definice Policie České republiky (dále jen PČR): *„Verbální, grafické, fyzické a jiné aktivity spojené zpravidla s vyhraněným ideologickým nebo jiným kontextem, které vyvíjejí jednotlivci nebo skupiny osob s názory výrazně vybočujícími z všeobecně uznávaných společenských norem, se zřetelnými proky netolerance, zejména rasové, národnostní, náboženské nebo jiné obdobné nesnášenlivosti, a které útočí proti demokratickým principům, společenskému uspořádání, životu, zdraví, majetku nebo veřejnému pořádku“* [4]. Jako shrnutí všech výše uvedených definic obecně lze říct, že za extremismus jsou státní a vládní orgány ČR ochotny považovat ideologické postoje krajně vyhraněné vůči stávajícímu politickému systému, kdy jedinci při dosahování svých cílů neváhají použít všech možných prostředků i mimo právní rámec. To ovšem platí pouze v situaci, kdy se snažíme o nalezení pozitivní

definice pojmu konformního s přístupem orgánů státní moci. Podstatou samotného pojmu extremismus je, že nemá v zásadě žádný konkrétní obsah, neříká nic o tom, čeho chce konkrétní subjekt v konkrétní situaci dosáhnout, jak ani proč, jeho podstatou je pouze hodnocení toho, že subjekt se ve svém vztahu k předmětu svého zájmu extrémně vzdaluje názorům hlavního středního proudu společnosti [5]. Tato víceznačnost extremismu pak ve velké míře může za to, že extremismus, jak je prezentován ve sdělovacích prostředcích a zejména na sociálních sítích v neredigovaných informačních tocích, často může představovat synonymum pro „žádoucí, byť neortodoxní, přístup k řešení sociální či jiné problematice“. V dalších stránkách této práce bude používán pojem extremismus ve významu, které mu přisuzují orgány státní moci ČR, a který je popsán výše.

I s ohledem na výše uvedené, dalším problémem v pochopení extremismu bývá jeho častá záměna s radikalismem, přičemž k chybnému použití pojmů dochází především v médiích. O obou pojmech lze říci, že jejich společným jmenovatelem je nestandardní, eskalovaný a z pohledu mainstreamu neadekvátní přístup subjektu k předmětu jeho zájmu. Jsou zde však důležité odlišnosti. Základním rozdílem mezi nimi je jejich zákonnost. Extremismus se pohybuje za hranou zákonných norem, zatímco radikalismus je ještě v zákonném rámci. Jinými slovy by se dalo říci, že extremisté usilují o odstranění stávajícího politického systému a zavedením vlastní formy vlády nebo fungování státu, zatímco radikálové neusilují o odstranění stávajícího politického systému, pouze o změnu v jeho fungování [1].

Extremismus se kromě radikalismu zaměřuje dále i s terorismem. Terorismus je některými odborníky označován jako násilný projev extremismu. Pojem terorismus pochází z latinského slova *terror*, jež znamená extrémní strach, úzkost. Typickým rysem terorismu je použití násilí a propojení s organizovaným zločinem [6].

Extremismus můžeme rozdělit do několika kategorií podle vyznávaných hodnot, ideologie a cílů daných extremistických jedinců a skupin. Některé extremistické skupiny nemusí zapadat pouze do jedné kategorie a mohou být kombinací více kategorií. V této práci je extremismus rozdělen do 4 základních skupin:

1. politický extremismus;
2. náboženský extremismus;
3. ekologický extremismus;
4. etnický extremismus [7].

3.1.1 Politický extremismus

Politici extremisté usilují o odstranění stávajícího politického systému a chtějí ho nahradit systémem vlastním. Využívají napětí ve společnosti ve svůj prospěch a předkládají obyvatelstvu jednoduché, názorově vyhraněné, extremistické postoje. Pomocí své propagandy se snaží přesvědčit společnost, že jen jejich ideologie je správná a měla by nahradit stávající politický systém.

Pro účely dalšího rozboru zkoumané problematiky budou použity některé pojmy – např. pravice, levice – používané běžně pro popis politického, ekonomického či obecně sociálního spektra. Společenské vědy používají pojmy pravice a levice tam, kde lze jednotlivé názory relevantní pro výše zmíněné disciplíny vymezit vůči sobě podle toho, kde se nacházejí na pomyslných geometrických osách, a kde jejich kraje představují protichůdná paradigmat. Podle pravolevé politické osy, relevantní pro zpracování této práce, se nejčastěji setkáváme s dělením politického extremismu z bezpečnostního hlediska na extremismus levicový a pravicový. Obecně **levicové strany** zastávají tržní hospodářství regulované státem, a kladou důraz na rovnost lidí. **Pravicové strany** jsou založeny na minimální zásahu státu do tržního hospodářství, podporují individualismus a nacionalismus a uznávají hierarchické uspořádání společnosti, kde si nejsou všichni rovni – akceptují nerovnost [2].

V současné době se v České republice setkáváme nejčastěji s ultrapravicovou extremistickou scénou. Pravicový extremismus (ve zkratce PEX) můžeme vymezit jako extremismus, „*který je motivován některou z krajně pravicových ideologií nebo postojem, který spadá do krajně pravicového spektra*“ [8, s. 303]. V České republice máme dva hlavní proudy pravicového extremismu – neonacismus a český nacionalismus. **Neonacismus** je novodobý politický proud, který navazuje na tehdejší německý nacionální socialismus (nacismus). Neonacisté usilují o vytvoření rasově čistého národa, národa nadřazené rasy. Tento politický směr se vyznačuje prvky nacionalismu, rasismu, antisemitismu a antikomunismu. Politický proud **pravicového nacionalismu** se skrývá za pojmy jako národní hrdost, obhajoba národních tradic, hodnot a zájmů. Tento politický proud kritizuje globalizaci, státní kapitalismus a je silně proti komunismu. Součástí pravicového nacionalismu je i xenofobie [8, 9, 10].

Levicový extremismus (ve zkratce LEX) můžeme definovat jako extremismus, „*který je motivován některou z krajně levicových ideologií či postojem, který spadá do krajně levicového spektra*“ [8, s. 290]. Mezi dva hlavní proudy ultralevicové scény se řadí komunismus a anarchismus [8]. **Anarchismus** popisuje Andrew Heywood ve své publikaci Politické ideologie: „*Pro anarchismus je příznačný názor, že politická moc ve všech podobách, zejména v podobě státu, je špatná a zbytečná. Anarchisté tudíž usilují o vytvoření bezstátní společnosti, a to odstraněním práva a státu*“ [11, s. 191]. **Komunismus** je definován jako „*ideologie, která usiluje o nastolení beztřídní společnosti založené na hospodářství, kde neexistuje vykořisťování člověka člověkem. Komunisté strategicky využívají státní mechanismy, nicméně předpokládají odumření státu v cílové podobě komunismu*“ [8, s. 290]. Komunismus může být také chápán jako „*princip společného vlastnictví majetku nebo systém všezahrnující kolektivizace*“ [11, s. 118].

3.1.2 Náboženský extremismus

Náboženský extremismus patří mezi nejčastější formy projevu extremismu. Prvky náboženského extremismu můžeme najít v odnožích světových náboženství, v sektách a pseudonáboženských organizacích. V současné době je největší pozornost věnována islamistickým extremistickým skupinám. Islám jako náboženství samo o sobě není extremistické. Extremistické islámské skupiny jsou založeny na radikálním výkladu práva šaría [1].

Docent J. Chmelík vysvětluje náboženský extremismus jako *„extremistické jednání členů nebo příznivců skupin (zejména sekt), případně náboženských hnutí, ovlivněné náboženským zaměřením, které se projevuje zejména v psychické manipulaci s lidmi, psychickým násilím nebo jinou formou násilí či jiným závažnějším porušováním právního řádu či jednáním, označovaným za sociálně patologické nebo sociálně nežádoucí“* [13, s. 8]. Extremistická náboženská uskupení jsou antidemokratická a antihumánní, vyznačující se manipulací se členy skupiny, absolutní podřízeností členů a pevně organizovanou hierarchickou strukturou [1]. Náboženský extremismus popisuje také profesor Miroslav Mareš ve svém článku *Náboženský extremismus: „Náboženský extremismus využívá náboženství k prosazování takových zájmů, které vedou k nastolení nebo udržení teokratického režimu anebo k výrazné netoleranci k osobám jiné víry (které netolerantní nejsou) či k excesivnímu omezování práv a potlačování lidské důstojnosti příslušníků vlastního náboženského směru“* [14]. Narozdíl od definice doc. Chmelíka, definice profesora Mareše zmiňuje netoleranci k ostatním náboženstvím a možnou snahu náboženských extremistů o zavedení teokracie.

3.1.4 Ekologický extremismus

Ekologický extremismus je fenomén především posledních let, který se vyvinul ke konci 20. století. Ekologičtí extrémisté brání práva zvířat a životní prostředí a při prosazování svých zájmů se nebrání použití neadekvátních prostředků, které mohou zahrnovat i násilí [16], nicméně je nutné odlišovat je od ekologických aktivistů, jejichž zájem na ochraně životního prostředí a práv zvířat se projevuje ve výběru nástrojů méně invazivních.

Mezi nejznámější ekologické extremistické organizace patří *Animal Liberation Front* (dále jen ALF) a *Earth Liberation Front* (dále jen ELF). ALF hájí práva zvířat a bojuje za ukončení jejich týrání. ELF je zaměřena na ochranu životního prostředí. Obě extremistické organizace vznikly ve Velké Británii, dnes působí již celosvětově (i v ČR). Mezi nejčastěji používané způsoby boje ekologických extremistů patří únosy zvířat. Dále výroba zápalných zařízení a následné žhárství v objektech, kde se vykořisťují zvířata, cílem je způsobit co nejvyšší ekonomické škody. Terčem ekologických extremistů jsou i pracovníci firem vykořisťující zvířata. Extremisté jim posílají výhružné dopisy, vyhrožují jim smrtí, smrtí jejich rodiny a zapalují jim auta [16, 17].

Jednou z událostí, která je spojována s extremistickou skupinou ALF), je únos novináře v roce 1999, který natočil dokument s názvem „*Inside the ALF*“. Novinář se v rámci natáčení dokumentu infiltroval do organizace a odhalil, jak členové organizace zapalovali automobily, vyráběli bomby a útočili na své cíle. Únosci nejspíše jako pomstu za natočený dokument reportérovi na záda vypálili písmena „ALF“ [17].

3.1.6 Etnický extremismus

Etnický extremismus (někdy označován jako separatistický) je ve světě aktuální bezpečnostní hrozbou, která může přerůst v etnický terorismus. V České republice je separatistický extremismus spíše v pozadí. Pod pojmem etnický extremismus rozumíme netolerantní prosazování zájmů daného etnika (menšiny), které usiluje o osamostatnění. Etnický extremismus může být zapříčiněn vládou a politickými rozhodnutími státu, které neberou v potaz potřeby menšin. Minoritní skupiny se pak mohou snažit získat autonomii a vytvořit vlastní stát a k dosažení svého cíle se nebrání užití násilí [7, 15].

3.2 Předsudečná nenávist

Předsudečná nenávist je relativně novým pojmem, který se od extremismu začal odlišovat teprve nedávno. Ministerstvo vnitra definuje předsudečnou nenávist jako: *„jednání, které je motivováno nesnášenlivostí a společenskými předsudky a negativními generalizacemi chovanými vůči určité skupině obyvatel. Zpravidla se jedná o skupiny vymezené paušálně rasou, národností, etnicitou, náboženstvím, sexuální orientací, politickým nebo jiným smýšlením, sociálním původem atd. Nemusí se nutně jednat o skutečnou příslušnost k určité skupině, ale může jít i o příslušnost domnělou“* [18, s. 1]. Předsudečná nenávist může být klasifikována jako trestný čin i jako přešpek. Nemusí se jednat pouze o násilné činy vůči osobám, předsudečná nenávist se může projevat také verbálně prostřednictvím urážek, graficky (např. propagační materiály, urážlivá symbolika) nebo může být zaměřena vůči symbolům dané minoritní skupiny [18].

Na rozdíl od extremistických pachatelů pachatelé předsudečného násilí nebývají členy žádné extremistické organizace, neusilují o změnu režimu nebo nebojují za propagaci dané ideologie a často to jsou prvopachatelé. Jedná se čistě o nenávistně motivované násilí bez hlubšího kontextu [18].

3.3 Radikalizace

Ministerstvo vnitra uvádí definici radikalizace: „Radikalizací jsou rozuměny změny ideologických postojů člověka směrem k postojům vyhraněným, které vybočují z ústavních norem, vyznačují se prvky netolerance a útočí proti základním demokratickým ústavním principům. Tyto extremistické postoje jsou způsobilé přejít v aktivity, které působí destruktivně na stávající demokratický systém, včetně aktivit násilného charakteru“ [19]. Radikalizace je víceúrovňový proces, který je pro každého jedince individuální. Jedinec přijímá vyhraněné názory a ztotožňuje se s nimi. Přijímaná ideologie je svým programem za hranou zákona a proces radikalizace může vést k akceptaci násilí v rámci dosažení cíle vyznávané ideologie [21].

Pojem radikalizace není v trestním právu uveden. Proto radikalizace sama o sobě není trestně stíhatelná. Radikalizovanou osobu lze trestně stíhat, až když se dopustí trestného činu či přestupku, který se vztahuje k extremismu nebo terorismu [19].

3.3.1 Proces radikalizace

Proces radikalizace je individuální a ne vždy musí vést k akceptaci násilí, přestože je s ní často spojován. I když je proces radikalizace individuální, na základě zkušeností, výzkumů a výpovědí radikalizovaných osob jsou zaznamenány některé společné znaky procesu radikalizace jedinců a faktory ovlivňující radikalizaci. Podle francouzské studie, která se věnuje porovnání psychologického profilů radikalizované mládeže a radikalizovaných dospělých jedinců (viz příloha 2), si 85,3 % z dotazovaných jedinců prošlo psychickým týráním, 82 % dotazovaných bylo opuštěných, 35,3 % respondentů navštěvovalo psychiatra a 44 procent respondentů si před procesem radikalizace procházelo depresí. U mladistvých bylo zjištěno poměrně vysoké číslo jedinců, kteří měli

zkušenosti se sebepoškozováním – 44,3 % z mladistvých respondentů. Do studie bylo zapojeno celkem 150 respondentů, kteří byli rozděleni do dvou skupin, na mladistvé (70 respondentů) a dospělé (80 respondentů) [23, 26]. Výše uvedené statistiky ukazují na důležitost psychické stability a vyrovnanosti v procesu radikalizace. Kromě psychických faktorů jsou i jiné faktory, které ovlivňují proces radikalizace, některé z nich jsou představeny níže.

Push and pull faktory

Důležitou roli v procesu radikalizace mají *Push and pull faktory*. V překladu faktory zranitelnosti a faktory příležitosti. V období, kdy je jedinec zranitelný, hledá smysl života, sociální statut a možné řešení těžké situace, mu extremistické organizace nabízejí možná řešení jeho nesnází (nabízejí mu příležitosti). Jedinec v extremistické organizaci nachází odpovědi na své otázky. Náborář nabízí jedinci pomoc, pochopení, poskytuje mu v rámci skupiny sociální statut i poslání [20]. Faktory zranitelnosti a faktory příležitosti jsou znázorněny v tabulce 1.

Tabulka 1 – Faktory zranitelnosti a faktory příležitosti (upraveno) [20]

Faktory zranitelnosti	Faktory příležitosti
Pocit ukřivděnosti nebo nespravedlnosti	Nalezení společného viníka
Potřeba identity, významu, příslušnosti	Získání sociálního statusu
Touha po vzrušení, výzvě, dobrodružství	Přístup ke vzrušení, výzvě, dobrodružství
Touha cítit se potřebný a významný	Ideologie dává životu smysl
Určité duševní problémy	Extremistické ideologie mohou dávat smysl v matoucím světě
Kriminální minulost	Kriminální minulost může být výhodou pro extremistické skupiny

Faktory motivace k radikalizaci

Tomas Precht uvádí celkem tři faktory motivace jedince k radikalizaci: faktory okolností, spouštěcí faktory a faktory příležitostí. **Faktory okolností** bychom mohli přirovnat k faktorům zranitelnosti z push and pull faktorů. Druhým faktorem motivace k radikalizaci jsou **spouštěcí faktory**. Spouštěcí faktory zahrnují přítomnost charismatických náborářů, mentorů nebo spirituálních představitelů extremistických skupin. Spouštěcím faktorem radikalizace může být i neadekvátní jednání autorit nebo jedinců, které je v rozporu s vyznávanou ideologií nebo zásadami skupiny. Posledním faktorem motivace k radikalizaci je podle Tomase Prechta **faktor příležitosti**, kdy má jedinec možnost setkat se stejně smýšlejícími osobami. Do této kategorie patří jak fyzický kontakt, tak virtuální (přes internet) [25].

Faktory okolností – zahrnují osobní zkušenost jedince s diskriminací, krizi identity, zažité trauma, sociální vyloučení nebo problémy s náboženskou identitou.

Spouštěcí faktory – zahrnují roli charismatických náborářů, mentorů a spirituálních vůdců, nebo události, které v jedinci mohou podnítit křivdu.

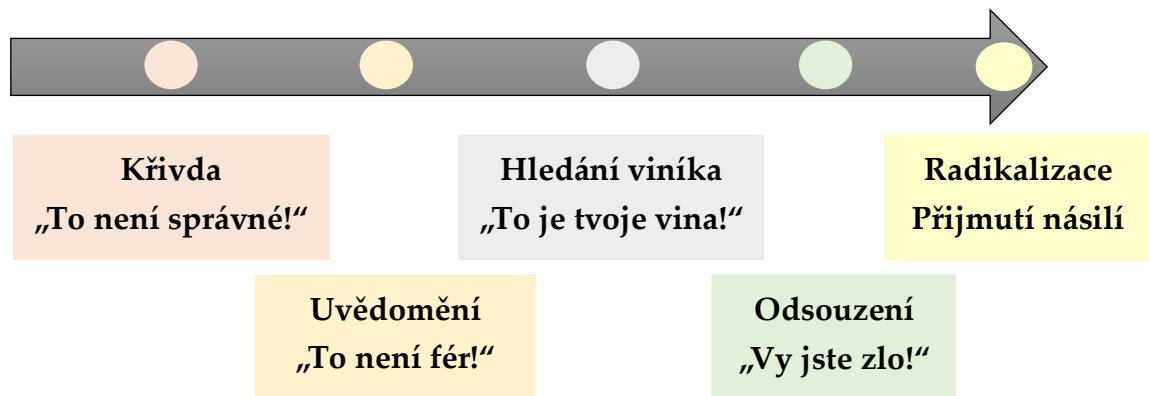
Faktory příležitosti – zohledňují příležitosti setkání jedince se členy extremistických skupin.

Obrázek 1 – Motivační faktory radikalizace (upraveno) [25]

Čtyřstupňový model Randyho Boruma

Jeden z modelů popisující proces radikalizace jedince je model Randyho Boruma. Proces začíná rozpoznáním nějaké neuspokojivé situace, podmínek nebo křivdy. První fázi procesu radikalizace vystihuje věta „**To není správné!**“. Následuje

uvědomění si nespravedlnosti: „**To není fér!**“. Dalším krokem je obvinění konkrétního cíle za danou křivdu: „**Je to vaše vina!**“. Fráze „**Vy jste zlo!**“ vystihuje poslední fázi, kdy je zodpovědná osoba za danou nespravedlnost odsuzována a démonizována, což může vést k agresivitě a následnému násilí [24].

Obrázek 2 – Model Randyho Boruma (upraveno) [24]

3.3.2 Radikalizovaná osoba

V procesu radikalizace si osoba prochází různými změnami. Změny se mohou týkat chování, vzhledu, postojů i vyjadřování. Faktory, které pomáhají rozpoznat proces radikalizace nazýváme indikátory radikalizace. Možným indikátorem radikalizace je **změna jména nebo přezdívky**. Nové jméno nebo nová přezdívka může být symbolem pro nový začátek. Viditelným indikátorem je **změna vzhledu jedince**. Jedinec svůj vzhled přizpůsobuje požadavkům nebo trendům dané extremistické organizace. Se změnou vzhledu může souviset i tvorba nových tetování se symbolikou extremistické skupiny. **Vlastnictví propagačních materiálů extremistických skupin** je jedním z možných indikátorů radikalizace. Dalšími pozorovatelnými změnami u jedince mohou být **změny chování**. Jedinec zaujímá vyhraněné postoje, může přijímat násilí a být agresivnější, uzavírá se od okolí a izoluje od dosavadních přátel a kontaktů a navazuje kontakty jiné. Jedinec tráví více času na internetu, kde sleduje příspěvky a chaty s extremistickým obsahem [21]. Nutno dodat, že stejné aspekty – změna přezdívky, vzhledu,

akumulace radikální literatury (např. progresivní) a změny chování jsou shodou okolností i typickými aspekty socializace člověka v dospívání, při změně rodinného stavu, při osobnostní krizi, takže výše uvedenou klasifikaci je třeba interpretovat kontextuálně.

3.4 Možnosti prevence radikalizace a případů extrémního násilí

Pro účely této práce se extrémním násilím rozumí násilí páchané extremisty nebo násilí z předsudečné nenávisti. Prevence extrémního násilí a s tím spojená radikalizace spadá pod prevenci kriminality, jejíž gestorem je Ministerstvo vnitra (dále jen MV). Cílem prevence radikalizace a extrémního násilí je snížení bezpečnostního rizika. Přehled možných preventivních opatření k potlačení projevů extremismu a předsudečné nenávisti je popsán v *Koncepci boje proti projevům extremismu a předsudečné nenávisti*, kterou každoročně vydává Ministerstvo vnitra. K tomuto dokumentu MV každoročně vydává *Vyhodnocení plnění koncepce boje proti extremismu za předešlý rok* a *Zprávu o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky* za uběhlý rok. Kromě těchto dokumentů MV publikuje pololetní zprávy o projevech extremismu a předsudečné nenávisti [27, 34].

3.4.1 Prevence z pohledu psychologie

Kromě prevence samotných činů extrémního násilí je potřeba předcházet motivaci pachatelů spáchat trestný čin. U pachatelů extrémního násilí extremistických skupin dochází k akceptaci násilí po procesu radikalizace. Proto je prevence radikalizace možností prevence extrémního násilí.

V prevenci radikalizace je podle již zmíněné francouzské studie (v sekci proces radikalizace) důležitá prevence zaměřená na psychiku člověka. Protože

k radikalizaci osob často dochází při krizi identity, možnou prevencí radikalizace je zvýšení a zlepšení psychologické péče o obyvatelstvo. Psychologická péče je v České republice většinou tabuizována a společností odmítána, a to jak z důvodů společenských předsudků, tak domnělé finanční náročnosti. Proto je důležité dostat do podvědomí lidí, že návštěva psychologa neznáčí nemoc. Psycholog není lékař, psycholog je osoba, která člověku poradí a pomůže zorientovat se ve složité situaci a jeho pomoc je při doporučení lékařem hrazená pojišťovnou.

3.4.2 Prevence z pohledu sociologie

Extremisté často páchají trestnou činnost založenou na předsudcích a nenávisti vůči některým menšinovým skupinám, ať už se jedná o skupiny, které mají snahu integrovat se do většinové společnosti, ale jsou z ní na základě jejich odlišnosti vylučováni, nebo o skupiny nemající zájem se přizpůsobit a odmítající respektovat základní společenské normy. Nutno doplnit, že pachatelé trestné činnosti založené na předsudečné nenávisti nemusejí být jen členové extremistických skupin, jak je již zmíněno v kapitole o předsudečné nenávisti.

Minoritní společenstva často vytváří uzavřené skupiny z důvodu své odlišnosti a sociální napětí mezi majoritní společností a menšinami se tak prohlubuje. Tuto problematiku zmiňuje i Bezpečnostní strategie ČR, v níž je uvedeno: „*Existence sociálně vyloučených lokalit a sociálních skupin se spolupodílí na vytváření kriminogenního prostředí...*“ [29]. Závažným společensko-patologickým jevem je pak extrémní násilí páchané z předsudečné nenávisti na základě odlišnosti jedince od majoritní skupiny obyvatel. Menšinová společnost se může lišit národnostní příslušností, náboženským vyznáním, sexuální orientací, barvou pleti, zdravotním stavem, příslušností k subkultuře nebo sociální skupině [28].

Aby nedocházelo k extrémnímu násilí založenému na předsudečné nenávisti vůči menšinám, je potřeba začlenění minoritních skupin do společnosti. V současné době v České republice existuje mnoho programů a projektů snažících se pomoci menšinám začlenit se. Příkladem je projekt *Ethnic Friendly zaměstnavatel*. Projekt podporuje zaměstnavatele, kteří zaměstnávají příslušníky etnických menšin a dbají na jejich rovné podmínky s ostatními zaměstnanci. Tím pomáhají menšinám začlenit se do společnosti. Jiným projektem, který pomáhá příslušníkům menšin začlenit se, je *Gendalos*. Projekt pomáhá romským dětem se studiem. Z bezpečnostních strategických dokumentů problematiku začleňování řeší *Strategie sociálního začleňování* a *Strategie boje proti sociálnímu vyloučení*. Kromě výše zmíněné potřeby integrace menšin musíme učit společnost a hlavně děti multikulturní toleranci [30].

3.4.3 Prevence z pohledu pedagogiky

Už od nejútlejšího věku jsou děti ovlivňovány svým okolím a především nejbližšími autoritami, mezi které patří i pedagogové a vychovatelé. Jejich vliv začíná již v mateřských školách. V tomto věku děti začínají formovat svou osobnost a jsou snadno ovlivnitelné. Poprvé slýchají názory typu „S ním si nehraj, je jiný“ a podobně. Proto je zde nenahraditelná role jejich vychovatele, který je jejich autoritou a vzorem. Vychovatel by měl umět reagovat na takové situace a učit děti k úctě a vzájemnému porozumění. Následujícím stupněm vzdělávání jsou základní a střední školy. Kromě základního vzdělání jedinců a všeobecného přehledu je potřeba naučit studenty kritickému myšlení. Kritické myšlení hraje klíčovou roli ve vyhodnocování relevantnosti informací a odolnosti vůči dezinformacím. Aby mohli pedagogové správně působit na své studenty, jeví se jako podstatné neustále zvyšovat jejich vzdělanost, odbornost a společenský přehled. Pedagogové by měli znát možné identifikátory radikalizace, extremistickou symboliku a extremistická hesla. Včasné rozpoznání těchto znaků může vést k prevenci radikalizace jedince [12].

Kromě vzdělávání pedagogických pracovníků se musí vzdělávat také bezpečnostní pracovníci. Důraz je kladen na jejich odbornost a imunitu. Odborností je myšlena připravenost a odborná vzdělanost bezpečnostních příslušníků a imunitou zabránění infiltrace extremistů mezi ně [12]. Prvním mechanismem, který by měl zabránit infiltraci extremistů mezi bezpečnostní pracovníky, jsou psychologické testy a přítomnost psychologa při náboru nových pracovníků (např. u PČR a Armády ČR). Druhým mechanismem je včasné odhalení infiltrace na základě vzdělanosti příslušníků bezpečnostních sborů v problematice extremismu. Odhalením infiltrace extremistů do jejich řad zabrání možné radikalizaci dalších osob v rámci bezpečnostních sborů.

Důležitou sférou, kde probíhá vzdělávání v oblasti radikalizace, jsou věznice. Věznice jsou častým místem radikalizace osob [21]. K prevenci radikalizace ve věznicích a k identifikaci již radikalizovaných osob je potřeba znát identifikátory radikalizace a extremistické symboly. Riziko radikalizace vězňů je důvodem vzdělávání pracovníků vězeňské služby v oblasti radikalizace a násilného extremismu.

V procesu vzdělávání bezpečnostních sborů a veřejnosti mají důležitou roli odborníci na extremismus a radikalizaci. Odborníci musejí neustále reagovat na nové trendy ve světě a na vývoj extremistické scény. Výzkumem procesu radikalizace a sběrem dat o problematice, můžeme získat nové informace, lépe procesu radikalizace porozumět a tím i zlepšit proces prevence. Zkušenosti s radikalizací a poznatky o ní je zapotřebí sdílet i mezi státy, aby se prevence mohla neustále zdokonalovat. Pro sdílení informací o radikalizaci v jednotlivých státech Evropské unie slouží *Síť pro zvyšování povědomí o radikalizaci* (dále jen RAN – *The Radicalisation Awareness Network*). RAN tvoří síť odborníků zahrnutých do prevence radikalizace a násilného extremismu ze všech členských států Evropské unie. Organizace se dělí do devíti pracovních skupin, které mají různé úkoly v prevenci. Například skupina RAN Y&E (*Youth and Education*

Working Group) je pracovní skupinou pro mládež a vzdělávání, která spojuje odborníky na vzdělávání v celé Evropě a pomáhá jim se vzdělávat v boji s radikalizací vedoucí k násilnému extremismu [33, 36].

3.4.4 Prevence z pohledu práva

Důležitá je existence právních norem, o které se lze opřít v boji proti extrémnímu násilí. Kromě zakotvení trestných činů v legislativě je důležité i adekvátní trestnost tohoto činů. Vhodně zvolený trest může být prevencí recidivy jedince a tím i prevencí možného extrémního násilí. Postihování činů extrémního násilí může vést k odstrašení potencionálních pachatelů, kdy samotné stanovení vysoké sankce trestných činů, může být prevencí jejich spáchání.

3.4.5 Prevence z pohledu kriminalistiky

Problematice prevence případů extrémního násilí se věnuje Policie ČR. V rámci PČR působí Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen NCOZ). Jednou ze specializací NCOZ je extremismus. Mezi její úkoly patří odhalování a vyšetřování projevů extremismu, což má důležitou roli v prevenci extrémního násilí a radikalizace jedinců. Dalším subjektem PČR věnujícím se prevenci násilí jsou antikonfliktní týmy (dále jen AKT), které PČR může nasadit v případě potřeby. Hlavním úkolem AKT je prostřednictvím komunikace uklidnit situaci, aby nevyškalovala v násilí. Antikonfliktní týmy se nasazují při událostech, kde se předpokládá, že může dojít ke konfliktu. Příkladem jsou demonstrace nebo setkání extremistických skupin. Členové AKT na akci vysvětlují jednání policie, diskutují s účastníky akce a upozorňují na porušování zákona nebo na zákonné povinnosti policie [32, 35].

Policie se v rámci prevence radikalizace snaží předcházet náborování a radikalizaci jedinců. Časným zajištěním propagačních materiálů a příspěvků extremistických skupiny brání jejich možnému vlivu na jedince.

Kromě policie monitorují extremistickou scénu zpravodajské služby. Zpravodajské služby sledují české i zahraniční extremistické skupiny, které by mohly mít vliv na bezpečnost ČR. Zpravodajské služby se snaží odhalit plánované násilné akce páchané extremistickými skupinami, které by měly potenciál ohrozit obyvatelstvo nebo bezpečnostní zájmy ČR [1].

3.4.6 Prevence z pohledu kybernetiky

Velkým problémem a mediátorem extremismu je internet. Internet je prostředím, kde extremistické organizace zveřejňují svou propagandu a oslovují nové potenciální příznivce. Podle již zmíněné francouzské studie z roku 2019 se ze 150 respondentů zúčastněných studie 149 z nich radikalizovalo prostřednictvím internetu [26].

Internet je ideálním prostředím k šíření nenávistných informací a k případnému plánování násilných činů. Na internetu mnoho extremistických skupin zveřejňuje příručky, které navádí k násilným činům a popisují přímo jejich provedení. Proto je zapotřebí snažit se minimalizovat tyto projevy, popřípadě na ně včas reagovat jejich represí. V České republice má na starosti odhalování a odstraňování nelegálního obsahu na internetu PČR. Čeští extremisté umísťují často svůj obsah na webové stránky zahraničních poskytovatelů, kde sdílení jejich obsahu není nelegální (např. USA), protože aby čeští policisté mohli začít problematiku řešit, musí být obsah webových stránek trestný i ve státě, odkud je poskytovatel daných stránek. V Evropě se odhalováním příspěvků podporujících a propagujících extrémní násilí zabývá *Jednotka EU pro oznamování internetového obsahu (Internet Referral Unit, dále jen IRU)*. Problém v odhalování a odstraňování těchto obsahů činí jejich možné

přemístění na jiný server, popřípadě vytváření propracovanějších mechanismů k zabránění odstranění těchto příspěvků [33, 37].

Příkladem příručky, která poskytuje návod k extrémnímu násilí je Černorudá příručka: Nenechat se chytit. Příručku zveřejnila na svém webu extremistická levicově orientovaná organizace *Sít' revolučních buněk*. Příručka poskytuje stoupencům návody, jak útočit. Naleznete zde například návody: *Jak vyřadit z provozu vozidla všeho druhu, Jak zapálit auto, Potrubí a přenosné vedení* a další. Kromě návodů ke konkrétním činům jsou zde i rady, jak se nenechat chytit policisty, jak po sobě nenechat žádné stopy, jak poznat, že vás policie sleduje, jak zůstat na internetu anonymní a jaká činnost vás může dostat za mříže [31]. Zveřejnění této příručky není trestně postihnutelné, protože jedinci poskytuje pouze know-how, ale přímo ho nepodněcuje k vykonání trestného činu. Na internetu jsou k nalezení různé podobné příručky, například i návody, jak vytvořit špinavou bombu.

4 METODIKA

V práci jsou porovnávány případy extrémního násilí, které se staly v České republice. Každý případ je nejprve popsán podle předem daných kritérií a výsledky studie jsou pro přehlednost znázorněny v tabulce. V závěru práce jsou navržena možná preventivní opatření činů stejného charakteru.

První porovnávanou kazuistikou je případ tzv. prvního českého teroristy **Jaromíra Baldy**. J. Balda v roce 2017 pokácel dva stromy na železniční trať ve dvou úsecích na Mladoboleslavsku [40].

Druhý případ se stal v roce 2009, jedná se o tzv. kauzu žhářů z Vítkova. **David Vaculík, Jaromír Lukeš, Václav Cojocar** a **Ivo Müller** (pachatelé jsou dále přezdívání jako vítkovští žháři) zapálili dům romské rodiny, zraněni byli 3 lidé [41].

Posledním porovnávaným případem je rasově motivovaná vražda Roma **Otty Absolóna Vlastimilem Pechancem**. Vražda se stala v roce 2001 ve Svitavách [42].

Případy jsou porovnány podle následujících kritérií:

1. charakteristika pachatele;
2. motiv konání trestného činu;
3. popis trestného činu;
4. oběti a škody;
5. rozsudky a výkon trestu;
6. vnímání společností.

5 VÝSLEDKY

5.1 Jaromír Balda

Charakteristika pachatele

Jaromír Balda je muž důchodového věku, který podle znalců v době spáchání trestných činů trpěl **organickou poruchou osobnosti**, která mu zhoršila úsudek. Při organické poruše osobnosti jedinec mění své chování, změny se projevují úbytkem sociálních schopností, ztrátou sebekontroly, poruchou soudnosti a může se objevit i paranoidita [40, 43].

V době spáchání trestných činů byl **radikalizovaným sympatizantem politického hnutí Svoboda a přímá demokracie** (dále jen SPD). SPD je radikální **pravicové politické hnutí**, které má poměrně silnou podporu. Přední představitel SPD je Tomio Okamura. Rétorika členů SPD je xenofobní, především protiimigrantská a protimuslimská. Avšak podle definice extremismu MV SPD není řazeno mezi extremistické skupiny [44, 45].

Jaromír Balda byl do doby spáchání níže popsaných trestných činů **trestně bezúhonný** [44].

Motiv konání trestného činu

Jaromír Balda byl postupně ovlivňován dezinformacemi vyskytujícími se na internetu a protimuslimskou a protiimigrantskou rétorikou politického hnutí SPD. Jeho strach z domnělé hrozby islamistů a imigrantů postupně gradoval. **Motivem činů bylo především varování lidí před nebezpečím ilegální migrace a před příchozími islámskými extremisty a teroristy** [46, 47].

Popis trestného činu

Jaromír Balda 1. 6. 2017 pokácel na železniční trať v okrese Mladé Boleslavy strom, s vědomím, že tam pojede vlak s cestujícími. Kolem pokáceného stromu a železniční trati rozházel letáky s textem: „*Allah akbar czeski neverici pes. Mi tadi s nami Islam a djihad*“ [47]. Strom byl pokácen na nepřehledném místě, takže i přes použití rychlobrzdy strojvůdcem vlak narazil do kmene stromu rychlostí 74 km/h. Ve vlaku bylo při nárazu devět cestujících, strojvedoucí a průvodčí [47].

Druhý strom pachatel pokácel 28. 7. 2017 na železniční trať v obci Bělá pod Bezdězem. Opět s vědomím, že v něm pojedou cestující. Vlak narazil do pokáceného stromu rychlostí 67 km/h i přes použití rychlobrzdy, v době nárazu ve vlaku cestovalo 6 lidí plus strojvedoucí a průvodčí [47]. Kolem pokáceného stromu rozházel J. Balda letáky s textem odkazujícím na islámské teroristy „*Allah akbar czeski neverici pesi Allah akbar vi nam neveriti mi snofa prisli. 1. 6. mi udelati u Bakof proní test... MI ZACINAVATI NINI TADI NAŠÍ MISI. NASE MISE BUDE JEN 1 BUDE TRVALE. Allah akbar Allah akbar Allah akbar*“ [47] (celý text v příloze číslo 3).

V září a říjnu 2017 Jaromír Balda na území Středočeského a Libereckého kraje šířil letáky s výhružnými texty, které měly vypadat jako napsané islámskými teroristy. Byly zajištěny celkem 3 druhy těchto výhružných textů. V lednu roku 2018 napsal výhružný dopis adresovaný TV Prima, který měl také evokovat, že je napsán islamisty [47].

Jaromír Balda chtěl, aby se lidé domnívali, že všechny výše zmíněné trestné činy spáchali imigranti, kteří vyznávají islám a chtějí ho zde šířit násilnou formou. **Ke všem spáchaným činům se doznal** [47].

Oběti a škody

Při nárazech vlaků do pokácených stromů **nedošlo k žádnému zranění osob**. U prvního nárazu vlaku byla způsobená **škoda v částce 183 845 Kč**. U druhé srážky **škody činily 35 040 Kč** [40, 47].

Rozsudek a výkon trestu

Jaromír Balda byl nepodmínečně **odsouzen k výkonu trestu ve věznicí s ostrahou na dobu čtyř let**. Jeho činy z 1. 6. 2017 a 28. 7. 2017 byly vyhodnoceny jako **pokračující zvlášť závažné zločiny teroristického útoku**. Dále byl odsouzen za **pokračující zvlášť závažný zločin vyhrožování teroristickým trestným činem** za šíření výhružných letáků a výhružného dopisu. Soud mu vedle trestů nařídil uhradit peněžitou škodu Českým drahám ve výši 155 298 Kč a Správě železničních dopravních cest 63 587 Kč. Zároveň mu byla soudem nařízena **psychiatrická léčba**. Obhájce Jaromíra Baldy po dohodě s klientem podal proti rozsudku soudu odvolání i dovolání, vše však bylo zamítnuto [47].

Trestní sazba za spáchané činy je podle trestního zákoníku 5 až 15 let, ale s přihlédnutím k jeho psychickému stavu, který mu zhoršil úsudek, mu byl udělen trest pod spodní hranicí sazby. Ze čtyřletého trestu si odseděl dva roky a osm měsíců, pak byl podmínečně propuštěn [40].

Vnímání společností

Vzhledem k tomu, že se jednalo o první teroristický čin v České republice, byl případ médií hojně sledován. Sledované bylo celé trestní řízení, po jeho propuštění z věznice na začátku prosince roku 2020 si případ získal opětovnou pozornost médií. Na společnost čin neměl žádný pozorovatelný dopad.

5.2 Vítkovští žháři

Charakteristika pachatele – Jaromír Lukeš

Jaromír Lukeš byl v době spáchání trestného činu 26letý. Pachatel **sympatizoval s pravicovou extremistickou scénou**, byl jejím aktivním představitelem, účastnil se mnoha demonstrací, a dokonce byl i organizátorem neonacistických demonstrací na Opavsku. Jaromír Lukeš je spojován s dnes již zaniklou ultrapravicovou organizací **Národních Korporativistů**, která svou činnost ukončila v roce 2008. Organizace byla založena na rasismu, xenofobii, kritizovala stávající politický systém a kriticky se stavěla vůči imigrantům. Po rozpadu organizace byl J. Lukeš aktivistou **Autonomních nacionalistů** a zakladatel jejich opavské buňky. Uskupení Autonomních nacionalistů je stejně jako organizace Národních Korporativistů krajně pravicovou skupinou [48, 49, 50].

Lukeš měl už dříve spory s policií ohledně rvaček a výtržnictví. **Pachatel s pestrou trestní minulostí**, měl za sebou tři soudy, z toho jeden za podporu a propagaci hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka [50, 51].

Charakteristika pachatele – David Vaculík

Tehdy 26letý David Vaculík byl **aktivistou ultrapravicové scény**. Vazby měl například na **Dělnickou stranou**, kterou měl sponzorovat menšími dary. David Vaculík se dále účastnil demonstrací pravicově orientované organizace **Národního odporu** a v Bruntále byl jedním z organizátorů těchto akcí. Dělnická strana i uskupení Národní odpor jsou krajně vyhraněné pravicové strany. Jeho další spojitostí s neonacisty je vytetovaný symbol C18, což je zkratka pro britskou militantní neonacistickou skupinu *Combat 18*. Číslice 18 je složením 1 = A a 8 = H, počátečních písmen Adolfa Hitlera [48, 52].

Vaculík měl stejně jako Lukeš už v minulosti potyčky s policií a **záznam v trestním rejstříku** [48].

Charakteristika pachatele – Ivo Müller

Müllerovi bylo při žhářském útoku v roce 2009 25 let. Ivo Müller byl aktivistou **extremistické pravicově orientované skupiny Národního odporu** a společně s Davidem Vaculíkem organizoval demonstraci Národního odporu v Bruntále. Kromě demonstrací Národního odporu se účastnil i jiných akcí ultrapravicových skupin, např. akcí Dělnické strany a Národního korporativismu [52].

Jako předchozí dva pachatelé má i Ivo Müller dřívější **záznam v trestním rejstříku** [48].

Charakteristika pachatele – Václav Cojocar

Při spáchání žhářského útoku ve Vítkově byl Václav 22letý **příznivec ultrapravicové scény**. Na stránkách české Antify je zachycen na fotkách z demonstrací **Národního korporativismu** a na různých akcích pořádaných pravicovými extremisty. Antifa je krajně levicová organizace, která bojuje proti aktivistům ultrapravicové scény a na webu odhaluje jejich totožnosti a sdílí o nich informace [1, 52].

Václav Cojocar jako jediný ze čtyř žhářů **neměl žádný záznam** v rejstříku trestů [48].

Motiv konání trestného činu

Jak bylo zmíněno v charakteristikách pachatelů, pachatelé byli aktivisty krajně pravicových extremistických skupin. Spáchaným skutkem chtěli zviditelnit neonacistickou extremistickou scénu před 120. výročím narození Adolfa Hitlera. **Trestný čin byl motivován etnickou příslušností obětí** [53, 54].

Čtveřice žhářů byla podle znalců a nahromaděných důkazů spjata s ultrapravicovou scénou. Pachatele usvědčily zajištěné materiály nalezené při domovních prohlídkách. Jednalo se o materiály s nacistickou nebo fašistickou tematikou, neonacistické časopisy, fotografie představitelů nacismu a fašismu, propagační materiály ultrapravicové scény nebo kalendáře s vyznačenými daty, které jsou důležité pro neonacisty. Přesto se pachatelé snažili od pravicového extremismu distancovat a své vazby na neonacistické hnutí popírali [55].

Popis trestného činu

Trestný čin byl spáchán v obci Vítkov z noci 18. dubna na 19. dubna v roce 2009 po předchozím naplánování akce. Jaromír Lukeš měl útok organizovat a vybrat cíl útoku. Před samotným útokem pachatelé připravili poblíž od vybraného cíle tři zápalné láhve naplněné benzínem. Poté se přesunuli autem, které řídil Jaromír Lukeš k rodinnému domu ve Vítkově, který byl v době útoku obýván osmi osobami romského původu, z toho čtyři byly ještě nezletilé. Pachatelé Cojocar, Müller a Vaculík vhodili do domu tři zápalné láhve a z místa činu s Lukešem odjeli [53].

Oběti a škody

Během žhářského útoku se v rodinném domě nacházelo 8 lidí z toho 4 děti. **Popálení byli tři členové domácnosti**, nejmladší z nich byla dvouletá Natálie Kudriková, která utrpěla popáleniny 2. až 4. stupně na téměř 80 % těla. Vlivem popálenin přišla o tři prsty na rukou a prošla si desítky operacemi. Její matka Anna Siváková utrpěla popáleniny 2. stupně na téměř 30 % těla a otec Pavel Kudrik utrpěl popáleniny 2. a 3. stupně na více než 10 % těla. Dům po žhářském útoku celý vyhořel [53].

Rozsudky a výkon trestu

Pachatelé byli dopadeni po čtyřech měsících od spáchání žhářského útoku ve Vítkově. Žháři u výslechu tvrdili, že nevěděli, že je budova obydlená a domnívali se, že útočí na opuštěný romský sklad. Postupně se někteří pachatelé k činu přiznali, někteří odmítli spolupracovat a na nevině trvají:

- David Vaculík **odmítl vypovídat**, odmítl podstoupit i psychologické vyšetření.
- Jaromír Lukeš **popírá svou vinu**, tvrdí, že se akce zúčastnil jenom jako řidič a o akci neměl bližší informace.
- Ivo Müller a Václav Cojocar **s policií spolupracovali** a poškozené rodině se za svůj čin omluvili [48, 56].

Muži byli odsouzeni krajským soudem v Ostravě za **pokus o vraždu s rasovým motivem spáchanou formou spolupachatelství** a za **poškození cizí věci spáchané také formou spolupachatelství**. Davida Vaculíka, Jaromíra Lukeše a Ivo Müllera soud odsoudil k úhrnnému trestu odnětí svobody na dobu **22 let** a Václava Cojocar na **20 let** s přihlédnutím k jeho dosud čisté trestní minulosti. Své tresty si pachatelé vykonají ve věznicích se **zvýšenou ostrahou**. Kromě trestů odnětí svobody mají pachatelé uložený peněžitý trest. Zdravotní pojišťovně Revírní bratrské pokladně mají zaplatit **částku 7 449 359 Kč**, popálenému Pavlu Kudrikovi **36 tisíc korun**, poškozené Anně Sivákové částku **36 780 Kč** a nezletilé Natálii Kudrikové částku **9 405 200 Kč** [53, 57].

Odsouzení se proti rozsudku odvolali k Vrchnímu soudu v Olomouci, který Ivo Müllerovi snížil trest na **20 let** s přihlédnutím k tomu, že s policií spolupracoval a rodině se omluvil, ostatním pachatelům trest potvrdil. Načež všichni pachatelé využili možnosti dovolání proti rozhodnutí Vrchního soudu. Nejvyšší soud dovolání zamítl. Lukeš a Vaculík následně podali ústavní stížnosti, které jim byly Ústavním soudem zamítnuty [41, 58, 59].

Vnímání společnosti

Případ vítkovských žhářů byl mediálně populární, dokonce i v dnešní době se můžeme setkat s články věnujícími se problematice. Média nejvíce pozornosti věnovala dvouleté Natálii Kudrikové (v médiu označována jako malá Natálka) a jejímu boji o život. Později se média zaměřila na fyzické a psychické zdraví postižené rodiny. Mnoho lidí vyjádřilo rodině podporu, vznikla veřejná sbírka, která měla pomoci rodině najít nový domov. Kromě solidarity u lidí žhářský útok na romskou rodinu vyvolal rozsáhlé demonstrace proti pravicovým extremistům [60].

K případu se vyjádřili i někteří politici, tehdejší prezident Václav Klaus pronesl: „*Tento zruďný čin musí být vyšetřen a tvrdě potrestán*“ [61]. Kromě Václava Klause žhářský útok odsoudil i bývalý premiér Miroslav Topolánek nebo tehdejší ministr financí Miroslav Kalousek, který útok označil za teroristický čin. Mezi politiky, kteří se zastali postižené rodiny patří také dřívější ministr pro lidská práva Michael Kocáb, který rodině pomáhal sehnat nové bydlení, podporoval vznik veřejné sbírky a osobně rodinu kontaktoval a navštívil [61, 62].

Naopak z krajní pravice se dostala podpora hlavně Davidovi Vaculíkovi, který po celou dobu trestního řízení odmítal vypovídat a se svou vinou nesouhlasí. Jaromír Lukeš je pravicovými extremisty vnímán jako „sebestředný chvástal“ a Müllera s Cojocarou pravicoví extrémisté považují za zrádce, protože s policií spolupracovali a postižené rodině se za svůj čin omluvili. Avšak lze konstatovat, že vysoce uložené tresty zastrašily další potenciální pachatele, protože k podobným útokům téměř přestalo docházet [48, 63].

5.3 Vlastimil Pechanec

Charakteristika pachatele

Vlastimil Pechanec byl v době spáchání trestného činu 22letý. Dříve byl členem hnutí Skinheads (**neonacistických skinheads**). Dnes je členem **Dělnické strany sociální spravedlnosti** (dále jen DSSS), která je radikální pravicově orientovanou politickou stranou. Jedná se o silně nacionální stranu, která se distancuje od nacismu. Strana kritizuje Evropskou unii a Severoatlantskou alianci, požaduje samostatnost našeho státu a vymezuje se negativně proti imigrantům [64, 65].

Pachatel byl před spácháním trestného činu v roce 2001 už **vícekrát soudně trestaný**. Policie ho stíhala za podobný útok, kdy nožem zranil Roma Ladislava Peštu, který útok přežil. Dále ho soud uznal vinným za podporu a propagaci hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů [65, 66].

Motiv konání trestného činu

Vlastimil Pechanec spáchal trestný čin **z důvodů rasové nesnášenlivosti**, byl sympatizantem krajně pravicových hnutí pro které je rasová nesnášenlivost charakteristická [42].

Popis trestného činu

Dne 20. 7. 2001 v pozdních hodinách Vlastimil Pechanec v podnapilém stavu na diskotéce ve Svitavách pobodal Roma Ottu Absolona. Pachatel Roma nejdříve strčil do ramene, pak ho třikrát bodl, z toho dvakrát do břicha a jednou do ruky [42]. Fyzickému napadení Roma mělo předcházet slovní napadení Romů a jejich vykázaní z diskotéky výrokem: „co tady chcete vy černý svině“ [42, s. 2].

Oběti a škody

Na následky pobodání Vlastimilem Pechancem na diskotéce ve Svitavách v roce 2001 **zemřel Rom Otto Absolon**. Během útoku nedošlo k **žádným majetkovým škodám** [67].

Rozsudky a výkon trestu

Vlastimil Pechanec byl krajským soudem v Hradci Králové odsouzen za **trestný čin vraždy, která byla rasově motivovaná**. Soudem mu byl udělen trest odnětí svobody v trvání 13 let ve **věznici se zvýšenou ostrahou**. Kromě výkonu trestu byl pachateli nařízen finanční trest, zaplatil Všeobecné zdravotní pojišťovně **66 825 Kč** a sestře, zesnulého Otty Absolóna, Ivetě Vaculíkové **18 215 Kč** [67].

Pachatel i státní zástupce se proti rozsudku odvolali k Vrchnímu soudu v Praze. Vrchní soud obžalovanému změnil výši trestu a udělil V. Pechancovi **výjimečný trest 17 let** a zároveň konstatoval, že stupeň společenské nebezpečnosti činu je velmi vysoký a možnost nápravy pachatele je obzvláště ztížena. Proti tomuto rozsudku podal Pechanec odvolání k Vrchnímu soudu v Praze a následně dovolání k Nejvyššímu soudu v Brně, které bylo též zamítnuto [42, 68].

Pechanec byl předčasně propuštěný na podmínku po téměř 12 letech. Po propuštění z vězení požadoval obnovení řízení. Žádost byla zamítnuta Krajským soudem v Hradci Králové, Vrchním soudem v Praze i Ústavním soudem [39, 69, 70].

Během celého soudního řízení i po propuštění z vězení Pechanec svou **vinu odmítá** a na své nevinně trvá [69].

Vnímání společnosti

Případ z 20. 7. 2001 ze Svitav byl sledovaný jak médii, tak veřejností. Pechanec má podporu ze strany neonacistů, rodiny i části veřejnosti. Zastání se mu dostalo dokonce i na webu Antify. Vlastimila Pechance podpořil také politik Tomio Okamura (dnes za politickou stranu SPD), který celý proces označil za zmanipulovaný a Pechance na podporu navštívil ve věznici [71, 72].

Pechanec se stal pro neonacisty mučedníkem a obětí systému, celý proces považují za vykonstruovaný. Neonacisté na podporu a zviditelnění, z jejich pohledu nespravedlivého případu, pořádali demonstrace a průvody. Demonstrace pořádali také antifašisté s podporou Romů za zavražděného Roma Ottu Absolóna [73].

5.4 Porovnání výsledků

Tabulka 2 – Porovnání výsledků [zdroj vlastní]

Pokácení stromů na železniční trať		Pobodání Roma ve Svitavách	Žhářský útok ve Vítkově	
Pachatelé	Jaromír Balda	Vlastimil Pechanec	David Vaculík, Jaromír Lukeš	Ivo Müller, Václav Cojocar
Trestní minulost	Ne	Ano	Ano	Müller – ano, Cojocar – ne
Rok spáchání	2017	2001	2009	

Trestný čin	Pokračující teroristické útoky a zločin vyhrožování teroristickým činem	Vražda s rasovým motivem	Pokus o vraždu více osob s rasovým motivem a poškození cizí věci (vše ve formě spolupachatelství).	
Motiv	Xenofobie	Rasová nesnášenlivost	Rasová nesnášenlivost	
Oběti	Nikdo	1 mrtvý	3 ranění	
Doznání	Ano	Ne	Ne	Ano
Trest odnětí svobody (doba)	Ano, 4 roky	Ano, 17 let	Ano, 22 let	Ano, 20 let
Věznice	Věznice s ostrahou	Se zvýšenou ostrahou	Se zvýšenou ostrahou	
Propuštění	Po téměř 3 rocích	Po téměř 12 letech	Ve výkonu trestu	
Příznivec PEX	Ano	Ano	Ano	
Aktivista v PEX	Ne	Ano	Ano	

V práci jsou porovnávány tři případy extrémního násilí, které se staly v České republice. Časový rozestup mezi spáchanými skutky je necelých deset let. V roce 2017 Jaromír Balda pokácel stromy na železniční trať. David Vaculík, Jaromír Lukeš, Ivo Müller a Václav Cojocarů vhodili zápalné láhve do rodinného domu v roce 2009 a Vlastimil Pechanec pobodal Roma na diskotéce v roce 2001 [47, 53, 67].

Jaromír Balda byl odsouzen za **pokračující teroristický útok a pokračující vyhrožování teroristickým útokem**. Během spáchaných skutků **nedošlo k žádnému zranění osob**. J. Balda způsobil jen **majetkové a finanční škody**. Vlastimila Pechance soud poslal do vězení za **vraždu s rasovým motivem**, svým jednáním **usmrtil jednu osobu** a nezpůsobil **žádné majetkové škody**. D. Vaculíka, J. Lukeše, I. Müllera a V. Cojocarů soud poslal do vazby za **pokus o vraždu s rasovým motivem ve formě spolupachatelství** a za **poškození cizí věci ve formě spolupachatelství**. Pachatelé **zranili tři osoby**, z toho jedno dítě a **způsobili značné majetkové škody** [47, 53, 67].

Všichni pachatelé – J. Balda, V. Pechanec, D. Vaculík, J. Lukeš, I. Müller a V. Cojocarů byli pravomocně odsouzeni k **trestu odnětí svobody** za své spáchané skutky. Všem odsouzeným kromě Jaromíra Baldy byl udělen trest odnětí svobody **ve věznici se zvýšenou ostrahou**. Jaromíru Baldovi soud udělil **trest ve věznici s ostrahou**. Balda byl odsouzen na **4 roky**, Vlastimil Pechanec na dobu **17 let**, Davida Vaculíka a Jaromíra Lukeše soud odsoudil na dobu **22 let** a Václav Cojocarů s Ivem Müllerem za své skutky dostali **20 let**. Během všech třech porovnávaných událostí pachatelé počítali s možností, že svým jednáním mohou někoho usmrtit, proto jsou jejich tresty vysoké. Baldův trest je naproti ostatním pachatelům nižší, vzhledem k tomu, že v době spáchání trestného činu nedokázal zcela rozeznat závažnost svého jednání a jako součást trestu mu byla nařízena i ústavní léčba [47, 53, 67].

Motiv spáchání trestného činu je jeden ze základních determinantů výše trestu. J. Pechanec, D. Vaculík, I. Müller, J. Lukeš a V. Cojocarů spáchali **trestné činy s rasovým motivem** a podle trestního zákoníků, pokud jsou trestné činy spáchány s rasovým podtextem, mají vyšší trestní sazbu. Trestné činy Jaromíra Baldy byly klasifikovány jako pokračující teroristické útoky a hrozba teroristickým činem, jeho **motivem bylo zastrašit a varovat lidi před imigranty, především imigranty vyznávajícími radikální výklad islámu** [47, 53, 67].

Všichni pachatelé uvedeni v tabulce **sympatizovali s ultrapravicovou scénou**. Jaromír Balda byl zastáncem protiimigrantské politiky, kterou propagovalo pravicové politické hnutí SPD a následně byl dále ovlivňován dezinformacemi vyskytujícími se na internetu. Jaromír Balda **nebyl členem žádné extremistické skupiny**. Vlastimil Pechanec a vítkovští žháři **byli aktivisté pravicových extremistických skupin**, které podporovali rasismus a xenofobii. D. Vaculík, J. Lukeš, V. Cojocarů a I. Müller měli vazby na neonacistické a silně nacionalistické extremistické skupiny jako jsou například Národní odpor a Autonomní nacionalisté a Vlastimil Pechanec byl členem neonacistických skinheads [44, 49, 52, 63].

Obecně lze říci, že pachatelé, kteří měli předchozí trestnou minulost, dostali vyšší tresty než pachatelé s čistým trestným rejstříkem. Příkladem je případ vítkovských žhářů. Václav Cojocarů jako **jediný ze čtyř žhářů neměl záznam v trestném rejstříku**, proto mu bylo uděleno 20 let odnětí svobody, ostatní žháři byli odsouzeni na 22 let (Ivo Müllerovi byl trest snížen na 20 let až po odvolání). Vlastimil Pechanec byl odsouzen k 17 roků vězení a soudem označen jako pro společnost nebezpečný a obtížně resociovatelný pachatel vzhledem k jeho **pestré trestní minulosti**. Jaromír Balda byl odsouzen na 4 roky za teroristický čin, nižší trest dostal s přihlédnutím k jeho psychickému stavu, i **čistému trestnímu rejstříku** [44, 48, 50, 65].

Kromě bezúhonné trestní minulosti bylo vnímáno jako polehčující okolnost doznání pachatelů k trestnému činu a jejich spolupráce s policií. Václav Cojocarů a Ivo Müller postupně začali s policií spolupracovat a k trestnému činu se **přiznali**. David Vaculík a Jaromír Lukeš odmítli s policií spolupracovat a svou **vinu popřeli**. Jaromír Balda se po dopadení k trestnému činu **přiznal**, naopak Vlastimil Pechanec **se svou vinou nesouhlasí** a po propuštění z věznic požadoval obnovení celého řízení [47, 48, 56, 69].

Jaromír Balda a Vlastimil Pechanec jsou dnes již na svobodě, **byli podmíněně propuštěni** dříve. Jaromír Balda odešel z věznice po necelých třech letech, Vlastimil Pechanec po téměř 12 letech. D. Vaculík, J. Lukeš, I. Müller a V. Cojocarů **jsou stále ve výkonu trestu** ve věznici se zvýšenou ostrahou [40, 69].

6 DISKUZE

V dnešní době pandemie onemocnění Covid-19 je důležité věnovat pozornost především prevenci radikalizace jedince. Ředitelka Europolu (organizace Evropské unie) Catherine de Bolle ve zprávě *Terrorism Situation and Trend report* (dále jen TE-SAT) z roku 2020 uvádí, že zavedená opatření vedoucí k omezení šíření pandemie Covid-19 měla celosvětové ekonomické a společenské dopady, které mohou být příčinou radikalizace osob [74]. Příkladem možného procesu radikalizace v současné době je čtyřstupňový model Randyho Boruma. V první fázi procesu radikalizace jedinec rozpoznává nepříznivé podmínky ve kterých se aktuálně nachází. Do této situace se může dostat bez vlastního zapříčinění vlivem pandemie, jeho nepříznivé podmínky mohou být způsobené zavedenými opatřeními k zamezení šíření onemocnění, nedostačujícími kompenzacemi k náhradě újmy nebo neposkytnutím potřebné péče v nemocnici kvůli probíhajícímu onemocnění Covid-19. Druhou fází je uvědomění si nespravedlnosti, vybraní lidé se mají stále dobře, v některých zahraničních státech nemají tak rozsáhlé restriktce nebo občané mají od státu vyšší kompenzace za ušlé zisky. Třetí fází je hledání viníka. Vláda odpovídá za škody způsobené jejími opatřeními, proto mnoho jedinců viní za své nesnáze vládu. Čtvrtou a poslední fází je odsouzení viníka. V této fázi může jedinec přijmout násilí jako adekvátní prostředek k odplatě za jemu způsobenou újmu a právě v tomto období přichází extremistická skupina, která má s jedincem stejného nepřítele a soucítí s ním. Stejný nepřítel a sdílení svých křivd vede k prohlubování nenávisti vůči nepřítelovi a jak je známo ze sociologie, skupina osob je schopná přijmout radikálnější rozhodnutí než jedinec sám, protože ve skupině má jedinec pocit, že je zodpovědnost za daný skutek rozložena mezi její členy.

Cathetine De Bolle v úvodu zprávy TE-SAT také zmiňuje, že pravicové a levicové extremistické skupiny využívají pandemii jako možnosti propagace svých zájmů [74]. Politicky orientované extremistické skupiny čerpají z chyb státu v boji s onemocněním Covid-19 a z naštvanosti jedinců na státní aparát. Extremistické skupiny na chyby státu upozorňují, zveličují je, vytrhávají z kontextu a využívají je ve svůj prospěch a ukazují lidem zjednodušené vidění problematiky jako my („ubližené obyvatelstvo“) vs oni („neschopný stát“). Vliv nenávistných mobilizačních kampaní extrémistů a s tím související radikalizace osob je z bezpečnostního hlediska nežádoucí a je potřeba se tím zabývat. V *Koncepci boje proti projevům extremismu a předsudečné nenávisti* je zmíněn strategický cíl *Komunikací proti demagogii*, který upozorňuje na potřebu informovanosti veřejnosti o aktuálním dění na extremistické scéně a nabízení alternativ k nenávistným mobilizačním kampaním extrémistů [12].

Koncepce boje proti projevům extremismu a předsudečné nenávisti je hlavním dokumentem pro boj s extremismem, který je postaven na pěti hlavních pilířích. Prvním pilířem je již zmíněný cíl **Komunikací proti demagogii**, který je založen na informovanosti veřejnosti o extremismu a předsudečné nenávisti a zajištění přístupu k informacím veřejnosti, dále nabídnutí alternativy k nenávistným mobilizačním kampaním a zefektivnění postihu nenávistných projevů na internetu. Další pilíř **Vědomostí proti totalitářům** je zaměřen na vzdělávání. Cílem tohoto pilíře je vzdělávání studentů, pedagogů a pořádání osvětových akcí a mediálních kampaní pro lepší vzdělanost veřejnosti v problematice extremismu. Třetím pilířem je **Jednotná protiextremistická platforma**, který je zaměřen především na pomoc krajům a obcím v prevenci a zvládnutí extremismu, začleňování menšin a cizinců do společnosti a prevenci radikalizace. **Odbornost a imunita** je čtvrtým pilířem *Koncepce boje proti projevům extremismu a předsudečné nenávisti*. Odborností je myšleno připravenost a odborná vzdělanost bezpečnostních a justičních expertů a imunitou zabránění

infiltrace extremistů mezi odborníky a mezi bezpečnostní sbory. Jako poslední je v dokumentu uveden pilíř **Pomoc obětem trestné činnosti**. Pro adekvátní pomoc obětem je potřeba proškolený personál pro práci s oběťmi trestné činnosti a tvorba podpůrných metodických materiálů [12].

Česká republika jako členský stát Evropské unie se inspiruje při tvorbě svých dokumentů jejími návrhy. Evropská komise v roce 2018 vydala Zvláštní zprávu *Boj proti radikalizaci vedoucí k terorismu*. I když je tento dokument zaměřen na boj s radikalizací vedoucí k terorismu, dá se vztáhnout na boj s radikalizací vedoucí k extremismu. Prvním bodem dokumentu je **Rozvoj poznatků o radikalizaci a sdílení postupů**. V rámci tohoto bodu funguje síť RAN (Síť pro zvyšování povědomí o radikalizaci). Porozumět radikalizaci je podstatné jak ve vztahu k terorismu, tak extremismu. Dalším krokem je **Boj proti teroristické propagandě**, k tomu byla zřízena IRU (Jednotka EU pro oznamování internetového obsahu). Zamezovat šíření teroristické propagandy je důležité i pro boj s extremismem, zamezení šíření nenávistných příspěvků na internetu pomáhá předcházet radikalizaci jedinců. Třetím bodem je **Podpora odolné společnosti podporující začlenění**. Na tuto problematiku je zaměřen projekt STRESAVIORA, který si klade za úkol vytvořit odolné jedince vůči radikalizaci, kteří umí diskutovat a projevit svůj názor. Čtvrtým bodem v boji s radikalizací je **Identifikace radikalizovaných osob a zakročení proti nim**. Evropská komise podporuje výměnu informací mezi členskými státy pro lepší identifikaci radikalizovaných osob. Posledním zaměřením podpory členských států Evropskou komisí je **Řešení radikalizace v zemích mimo Evropu** [33]. Řešení radikalizace v zemích mimo Evropu je důležité pro prevenci radikalizace osob v zemích Evropy. Pokud se zabrání radikalizaci osob v zemích mimo Evropu, budou ubývat a slábnout jejich teroristické a extremistické skupiny a tím i jejich možnosti rekrutování a zabrání se tím radikalizaci občanů EU a jejich odchodu do konfliktních zemí jako zahraničních bojovníků.

Jak Evropská unie, tak i Česká republika se v prevenci násilného extremismu a radikalizace jedince zaměřují na hrozbu internetu. David C. Benson ve své publikaci *Why the Internet Is Not Increasing Terrorism* pohlíží na internet především jako na nástroj k boji proti projevům extrémního násilí. Podle jeho studie se od doby, co je zde internet daří lépe a včas odhalovat potenciální akty extrémního násilí [75]. Novinář Jason Burke ve svém článku zmiňuje, že internet je nástrojem komunikace, slouží k propagaci a rekrutování zahraničních bojovníků, ale mezi místními obyvateli má na rekrutování nových příznivců největší vliv osobní kontakty a rodinné vztahy [76]. Maura Conway ve své práci popisuje skeptický přístup některých autorů o vlivu internetu v procesu radikalizace. Autoři argumentují, že stejný násilný extremistický příspěvek na internetu, který údajně radikalizuje jedince, jiné spotřebitele neovlivní, proto je jeho vliv nesmyslný. Naopak na mnoho lidí působí opačným způsobem a lidi od násilného extremismu odpuzuje [77]. Naopak podle již zmíněné francouzské studie v kapitole přehled současného stavu autoři Alice Oppetit, Nicolas Campelo, Laura Bouzar a další zjistili, že bylo radikalizováno 149 respondentů z celkového počtu 150 zúčastněných prostřednictvím internetu [26]. Názory různých autorů na vliv internetu se rozcházejí, mnoho autorů přikládá internetu váhu v procesu radikalizace jedince, ale přesto se domnívá, že v procesu je důležitý osobní kontakt s náborářem nebo členem skupiny. Možné je však konstatovat, že v prostředí internetu se můžeme setkat s nenávislně motivovanými příspěvky, propagandou extremistických skupin a různými komunikačními fóry těchto subjektů. Účinek těchto materiálů je diskutabilní, na některé může mít opačný vliv než bylo původně zamýšleno, ale pokud je propaganda dobře cílená a jedinec je vůči ní vnímavý, může mít na jedince požadovaný účinek. Podle mého názoru v dnešní době, kdy jsou sociální média schopny zprostředkovat kontakt prostředím video komunikace i na dálku, je možné rekrutovat jedince i bez osobního kontaktu.

Kromě internetu je často zmiňována jako možná příčina radikalizace jedince krize identity. Autoři William Stephens, Stijn Sieckelinck a Hans Boutellier se ve své práci věnují prevenci násilného extremismu a jedno ze zmiňovaných témat je náchylnost jedinců k radikalizaci v době adolescence. Mladí lidé hledají svou identitu, začleňují se do sociálních skupin nebo si začínají plně uvědomovat svou příslušnost k dané skupině. Pokud jsou členy skupiny, která je marginalizována otvírá jim to dveře k extremismu. Příkladem mohou být mladí muslimové, kteří si zažívají konflikt mezi náboženskou a národnostní identitou, kdy je jejich náboženská příslušnost většinovou společností odsuzována (marginalizována), mezitím co náboženské extremistické skupiny podporují jejich náboženskou identitu a nabízí jim jasně daný sociální statut. Nebo naopak jedinec nemusí nacházet skupinu, kam by zapadal a v extremistických organizacích může najít svou hledanou identitu. Jako preventivní opatření je navrhováno vytvoření prostoru pro mládež k poznání jejich identity. Vést diskuzi na téma, jak se jedinci sami vnímají, nechat prostor pro kladení dotazů ohledně jejich identity, umět zodpovědět otázky: „Co to znamená být člověkem a co se rozumí pod pojmy identita a společnost?“ nebo diskutovat na téma mnohonásobná identita a jak ji prioritizovat [78]. Diskuze na téma identity a problémů s ní spojených by měla být vedena k tomu proškolenými pracovníky. V době hledání své identity se jedinec většinou nachází v některé z forem vzdělávání, proto je vhodné se zaměřit na školy. Prvním obdobím volby a rozhodování o své budoucí identitě jsou deváté ročníky základních škol (popřípadě kvarty na víceletém gymnáziu), kdy si jedinec vybírá možnosti dalšího zaměření. V posledním ročníku před nástupem na střední školu by měly být zavedeny povinné semináře vedené psychologem nebo jiným odborným pracovníkem, který bude vést se studenty diskuzi na téma identity a společnosti. Odborný pracovník by studentům neměl vyvracet jejich názory, ale snažit se jim porozumět a popřípadě nabízet alternativy nebo jiné úhly pohledu na danou problematiku. Zároveň by měla být nabídnuta možnost individuálních konzultací jedincům s odborným

pracovníkem (psychologem) během celého vzdělávání. Důležité je zmínit, že ke krizi identity dochází u jedinců i v pozdějším věku než jen během procesu vzdělávání. Pokud si jedinec prochází krizí nebo složitou situací, je vhodné vyhledat odbornou pomoc.

Neméně důležitým bodem v prevenci radikalizace a projevů extrémního násilí je vzdělávání. I když empirické výzkumy ukázaly, že stupeň vzdělání radikalizovaného jedince nemá silný vliv na prevenci jeho radikalizace. Protože mezi radikalizovanými jedinci můžeme najít osoby se základním vzděláním i s vysokoškolským diplomem. Proto například v USA není v prevenci radikalizace věnována velká pozornost vzdělávání [79]. Přesto se autoři Trees Pels a Doret J. de Ruyter domnívají, že v oblasti vzdělávání je důležité věnovat pozornost především dvěma aspektům a to obsahu učiva, které je studentům podáváno a formě výkladu daného učiva. Co se týče **stylu výuky a formy podávání informací**, v dnešní době převažuje autoritativní styl vzdělávání, kdy je požadováno přísné dodržování pravidel jedincem a nevysvětluje se důvod těchto pravidel. Autoritativní styl vzdělávání nepřispívá k rozvoji kritického myšlení jedince a neučí studenty k vedení diskuze o jejich názorech [79]. Autoři William Stephens, Stijn Sieckelinck a Hans Boutellie popisují kritické myšlení jako schopnost posoudit informace, obsah sdělení a relevantnost jejich zdroje. Autoři považují schopnost kritického myšlení jedince za prvek posilující odolnost vůči extremistické propagandě a extremistickým příspěvkům [78]. Jako druhý důležitý aspekt vzdělávání vedoucího k prevenci radikalizace uvádí autoři Trees Pels a Doret J. de Ruyter **obsahu učiva** [79]. K obsahu učiva se vyjadřují již zmínění autoři William Stephens, Stijn Sieckelinck a Hans Boutellier, kteří považují za důležité kromě učení se kritického myšlení, učit o lidských právech, což by mělo podporovat inkluzivní kulturu a umožnit jedincům diskutovat proti extremismu [78]. Učení multikulturní tolerance je důležité zejména v dnešní době globalizace, kdy se lidé bojí neznámého a považují migraci za zdroj

nebezpečí. Projekt Evropské unie, který se zabývá touto problematikou je Erasmus+. Program je zaměřen na podporu všech sfér vzdělávání, lidé mohou vycestovat do zahraničí a poznávat nové kultury. K zapojení do projektu je nejdříve potřeba splnit dané podmínky [80].

V praktické části práce jsou popsány tři případy extrémního násilí, které byly motivovány xenofobií. Jaromír Balda spáchal svůj čin ze strachu z imigrantů a muslimů a Vlastimil Pechanec, Jaromír Lukeš, David Vaculík, Ivo Müller a Václav Cojocarů spáchali výše zmiňované trestné činy z důvodů rasové nesnášenlivosti. Proto považuji obecně za důležité v rámci prevence těchto činů se zaměřit na budování multikulturní tolerance ve společnosti. Kromě vytváření multikulturní tolerance je důležitá snaha o začlenění menšin do společnosti. Tyto dva aspekty považuji v rámci prevence podobných případů extrémního násilí motivovaných xenofobií za nejdůležitější.

Problematice začleňování menšin se v České republice věnuje mnoho projektů, některé z nich jsou zmíněny v teoretické části práce. Aby bylo začleňování menšin jako preventivní opatření účinné, je nutné učit společnost multikulturní toleranci. S učením je vhodné začít již od dětství během vzdělávání ve školách, k tomu je potřeba vyškolený pedagogický personál, který umí pracovat s problematikou týkající se začleňování dětí z minoritních skupin. Kromě škol by bylo vhodné dostat tuto problematiku do podvědomí široké veřejnosti, pořádat osvětové akce, vydávat příručky k dané problematice a publikovat knihy pro děti o začleňování menšin a o problémech s tím spojených. Stejně jako se dnes můžeme setkat s naučnými videi od BESIPu ohledně bezpečného řízení, mohla by být vytvořena podobná videa k problematice začleňování, která by ukazovala situaci z druhé strany, vykreslovala by pocity dětí vyčleněných ze společnosti a vedla by studenty/společnost ke zlepšení tolerance vůči minoritním skupinám.

Jaromír Balda byl postupně radikalizován a ovlivňován dezinformacemi vyskytujícími se na internetu. Aby byl člověk imunní vůči dezinformacím a uměl filtrovat informace je potřeba mít osvojené kritické myšlení. Prevencí před ovlivňováním dezinformacemi je vytváření odolného jedince. Jedinec je odolný pokud je schopen rozlišit relevantnost informací, posoudit její pravdivost a je schopen si vytvořit vlastní nezávislý názor o dané problematice. Navíc autoři William Stephens, Stijn Sieckelinck a Hans Boutellie považují schopnost kritického myšlení jedince za vlastnost zvyšující odolnosti jedince vůči extremistické propagandě [78]. Těmto dovednostem (dovednostem kritického myšlení) by se mělo učit ve školách.

Škola je prostředí, kde je jedinec ovlivňován jak třídním kolektivem, ostatními studenty ze školy, tak pedagogickými pracovníky. Ve škole si jedinec formuje své názory a učí se s nimi pracovat a získává nové informace. Autoři Trees Pels a Doret J. de Ruyter považují za důležité v prevenci radikalizace jedinců věnovat pozornost obsahu učiva [79]. Dle mého názoru je potřebné do obsahu učiva kromě důležité teorie zahrnout i konkrétní příklady k probírané látce. I v matematice se neučí pouze teorie, jak se příklad vypočítá, ale počítají se konkrétní příklady, bez toho je dané učivo jen těžce pochopitelné. Stejně by tomu mělo být i u jiných předmětů. Například ve společenských vědách, když se vyučuje o politických zřízeních, tak se studentům předkládá pouze definice jednotlivých politických systémů. Pro lepší pochopení problematiky by mělo být vysvětleno, co daný politický systém představuje pro občana, jaké povinnosti a oprávnění by měl. Popřípadě uvést konkrétní příklad, jak by to vypadalo, kdybychom tady měli jiný politický režim (např. totalitní). Stejně důležité je podle mého názoru dávat konkrétní příklady ve výuce historie. Jaký dopad měla různá politická rozhodnutí vládců na obyčejné obyvatelstvo atd. Celkově obsah učiva považuji za jedno z vhodných opatření při boji s radikalizací jedinců, aby pomocí konkrétních kazuistik pochopili, jaké dopady na obyvatelstvo systémy

měly, že třeba samotná definice politického systému byla v realitě v mnoho aspektech odlišná a slibované výhody byly nedosažitelné.

Dalším příkladem prevence podobných trestných činů jsou vysoké tresty, které pachatelům za spáchanou činnost byly uloženy. Vysoké tresty mohou odradit další pachatele od konání stejné nebo podobné činnosti. Příkladem jsou Vítkovští žháři, pachatelé jsou nepodmínečně odsouzeni na dobu 20 a 22 let. V době spáchání trestných činů všem pachatelům bylo kolem 20 let, takže jejich tresty tvoří přibližně polovinu jejich života na svobodě. Je možné říci, že tresty měly preventivní funkci, protože od té doby žhářské útoky na Romy ubyly. Překážkou v ukládání vysokých trestů za spáchané činy jako prevence k jejich spáchání je, že trest by neměl být exemplární pro společnost. Exemplárním trestem rozumíme „*Exemplární trest je trest nepřiměřeně zostřený a proplánově odstrašující, který jde dramaticky (exemplárně) nad rámec spravedlivého potrestání spáchaného skutku*“ [81]. Problémem v exemplárnosti trestů je, že se jedná o porušení základních práv člověka a zároveň je v rozporu s trestním zákoníkem. Trest má být spravedlivě vysoký za spáchaný čin a nemá být udělen jako preventivní pro společnost. Udělení exemplárního trestu je důvodem k podání ústavní stížnosti [81].

7 ZÁVĚR

V bakalářské práci jsem se věnovala problematice extremismu, radikalizace a jejich prevenci. Cílem bakalářské práce byl popis třech případů extrémního násilí, které se staly v České republice, jejich následná komparace a návrh možných preventivních opatření k předcházení podobným činům.

Cíl bakalářské práce byl splněn, byly popsány tři případy extrémního násilí z prostředí České republiky podle následujících kritérií: charakteristika pachatele, motiv konání trestného činu, popis trestného činu, oběti a škody, rozsudky a výkon trestu a vnímání společností. Prvním popisovaným případem je shození stromů na koleje Jaromírem Baldou v roce 2017. Dále byl popsán případ z roku 2009, žhářský útok na romskou rodinu čtyřmi pachateli: Jaromírem Lukešem, Davidem Vaculíkem, Ivem Müllerem a posledním pachatelem byl Václav Cojocar. Třetí případ se stal v roce 2001, kdy Vlastimil Pechanec na diskotéce pobodal Roma, který na následky pobodání zemřel. Případy byly následně mezi sebou komparovány a pro přehlednost znázorněny v tabulce. Preventivní opatření byla navržena v diskuzi.

Dílním úkolem práce bylo popsat prevenci extrémního násilí z pohledu různých vědních disciplín a oborů. Prevence byla v práci popsána z pohledu psychologie, sociologie, pedagogiky, kybernetiky a práva. Prevenci je věnována také diskuze. V diskuzi jsou mimo jiné navržena možná preventivní opatření k předcházení trestným činům podobným těm v práci porovnávaným. V rámci prevence navrhuji se zaměřit především na začleňování minoritních skupin do většinové společnosti a zároveň učit společnost multikulturní toleranci. Učení se multikulturní toleranci považuji za klíčové již v procesu vzdělávání na školách. Dalším navrhovaným opatřením je zaměření se na vzdělávání jedinců, především na obsah učiva a učení se kritickému myšlení.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AKT	–	Antikonfliktní tým
ALF	–	Animal Liberation Front
BESIP	–	Bezpečnost silničního provozu
DSSS	–	Dělnická strana sociální spravedlnosti
ELF	–	Earth Liberation Front
IRU	–	Jednotka EU pro oznamování internetového obsahu
LEX	–	levicový extremismus
MV	–	Ministerstvo vnitra
NCOZ	–	Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování
PČR	–	Policie České republiky
PEX	–	pravicový extremismus
RAN	–	Síť pro zvyšování povědomí o radikalizaci
SPD	–	Svoboda a přímá demokracie
TE-SAT	–	Terrorism Situation and Trend report

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, s. 14–21, 170. ISBN 978-80-7380-665-1.
2. CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, s. 9–19. ISBN 978-80-7367-098-6.
3. *Extremismus: Co je extremismus*. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. 2010, 25.11.2010 [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>
4. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 70/1999 Sb., kterým se upravuje činnost příslušníků Policie ČR na úseku boje proti extremistické kriminalitě.
5. CHARVÁT, Jan. O EXTREMISMU S JANEM CHARVÁTEM. RESPEKT [online]. 11. 9. 2009 [cit. 2021-5-3]. ISSN 1801-1446. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/rozhovory/o-extremismu-s-janem-charvatem>
6. JELÍNEK, Jiří. *Terorismus - základní otázky trestního práva a kriminologie*. Praha: Leges, 2017, s. 14–15. Teoretik. ISBN 978-80-7502-256-1.
7. DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017, s. 71–73. ISBN 978-80-7452-122-5.
8. SOULEIMANOV, Emil a Mitchell A. BELFER. *Terorismus: pokus o porozumění*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, s. 290–313. Sociologické aktuality. ISBN 978-80-7419-038-4.
9. MAREŠ, Miroslav, Ivo SVOBODA a Eduard STEHLÍK. *Extremismus jako bezpečnostní hrozba*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, Odbor komunikace a propagace (OKP), 2011, s. 18. ISBN 978-80-7278-568-1.

10. BASTL, Martin, Miroslav MAREŠ, Josef SMOLÍK a Petra VEJVODOVÁ. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011, s. 139–201. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.
11. HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. 4. vyd. Přeložil Zdeněk MASOPUST. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-137-3.
12. *KONCEPCE BOJE PROTI PROJEVŮM EXTREMISMU A PŘEDSUDEČNÉ NENÁVISTI PRO ROK 2020*. Praha: Ministerstvo vnitra, Odbor bezpečnostní politiky, 2020. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>
13. CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-265-7.
14. MAREŠ, Miroslav. *Extremismus v ČR: Náboženský extremismus*. Metodický portál: Články [online]. 11. 09. 2014, [cit. 2021-02-08]. Dostupný z WWW: <<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/g/19119/EXTREMISMUS-V-CR-NABOZENSKY-EXTREMISMUS.html>>. ISSN 1802-4785.
15. MAREŠ, Miroslav. *Extremismus v ČR: Etnický a separatistický extremismus*. Metodický portál: Články [online]. 10. 09. 2014, [cit. 2021-05-03]. Dostupný z WWW: <<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/o/19117/EXTREMISMUS-V-CR-ETNICKY-A-SEPARATISTICKY-EXTREMISMUS.html>>. ISSN 1802-4785
16. LIDDICK, Donald R. *Eco-terrorism: Radical Environmental and Animal Liberation Movements*. Praeger Publishers Inc., U.S., 2016. ISBN 0275985350.
17. LASHMAR, Paul. *Journalist seized and branded by animal activists*. INDEPENDENT [online]. 21.9.2011 [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/news/media/journalist-seized-and-branded-by-animal-activists-738914.html>
18. *Sdělení a odpověď k žádosti o informace ve smyslu InfZ (předsudečná nenávisť): Č. j. MV-101359-2/OBP-2020*. Praha: Ministerstvo vnitra, odbor bezpečnostní

- politiky, 2020, s. 1–2. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/clanek/poskytnuti-informace-predsudecna-nenavist.aspx>
19. *Radikalizace. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY: Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/ostatni-hybridni-hrozby-radikalizace.aspx>
 20. *IO1 – Simulační zdroje - Jak dochází k radikalizaci: Příručka lektora, Příběh holky jménem JASMINE*. Erasmus +, HEADS-UP. Dostupné také z: <https://www.heads-up.online/cz/outputs/o1-simulation-resources/>
 21. VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Hrozba radikalizace: terorismus, varovné signály a ochrana společnosti*. Praha: Grada, 2019, s. 35–142. ISBN 9788027120314.
 22. TAJCHMANOVÁ, Ladislava, Jiří PĚTIOKÝ a Jiří BENEŠ, ed. *Strategie boje proti extremismu*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky, 2009.
 23. *What is radicalisation?*. Australian Government. Dostupné také z: <https://www.livingsafetogether.gov.au/sitesearch?k=radicalization>
 24. BORUM, Randy. Radicalization into Violent Extremism II: A Review of Conceptual Models and Empirical Research}. *Journal of Strategic Security*. *Journal of Strategic Security*, 2011, 4(4), 37-62. Dostupné z: doi:10.2307/26463911
 25. PRECHT, Tomas. *Home grown terrorism and Islamist radicalisation in Europe: From conversion to terrorism*. Denmark: Danish Ministry of Justice, 2007, s. 38–56. Dostupné také z: <https://psychologievansociaalgedrag.nl/wp-content/uploads/sites/262/2018/01/FeddesNickolsonDoosje2015TriggerfactorenRadicaliseringsproces.pdf>
 26. OPPETIT, Alice, Nicolas CAMPELO, Laura BOUZAR, Hugues PELLERIN, Serge HEFES, Guillaume BRONSARD, Dounia BOUZAR a David COHEN. *O Radicalized Minors Have Different Social and Psychological Profiles From*

- Radicalized Adults?* *Frontiers in Psychiatry* [online]. Francie, 2019, 10.9.2019, 10 [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: doi:10.3389/fpsy.2019.00644
27. *Prevence kriminality*. *Prevence kriminality* [online]. Ministerstvo vnitra, odbor prevence kriminality [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: <https://prevencekriminality.cz/prevence-kriminality/>
28. *Předsudečné násilí*. In IUSTITIA [online]. [cit. 2021-4-29]. Dostupné z: <https://in-ius.cz/predsudecne-nasili/>
29. *Bezpečnostní strategie České republiky 2015*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015. ISBN 978-80-7441-005-5.
30. BLAŽEJOVSKÁ, Markéta. *Praktické problémy s integrací v České republice* [online]. Brno, 2012, s. 21, [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: https://llp.cz/wp-content/uploads/INTEGRATION_Prakticke_problemy_integrace_v_CR.pdf
31. *Nenechat se chytit: Černorudá příručka* [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://cernorudaprirucka.noblogs.org/post/category/konkretni-navody/>
32. KUBÍN, Daniel. *Antikonfliktní tým. Policie České republiky* [online]. [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-khk-o-nas-clanky-antikonfliktni-tym.aspx>
33. *Boj proti radikalizaci vedoucí k terorismu: Komise zohlednila potřeby členských států, avšak v koordinaci a hodnocení se vyskytovaly určité nedostatky: Zvláštní zpráva*. Evropská unie, Evropský účetní dvůr, 2018. ISSN 1977-5628. Dostupné z: doi:10.2865/75387
34. Ministerstvo vnitra České republiky: *Extremismus* [online]. [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/extremismus.aspx>
35. *Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV*. In: *Policie České republiky* [online]. [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/narodni-centrala-proti-organizovanemu-zlocinu-skpv.aspx>

36. *Radicalisation Awareness Network (RAN): Topics and Working Groups*. European Commission: Migration and Home Affairs [online]. [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/topics-and-working-groups_en
37. *Extremismus: Projevy extremismu na internetu*. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Odbor bezpečnostní politiky, 25.11.2010 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/projevy-extremismu-na-internetu.aspx>
38. *Characteristics of the sample and comparison between the group of radicalized minors and radicalized adults*. In: *Frontiers in Psychiatry: Child and Adolescent Psychiatry* [online]. 2019 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: https://www.frontiersin.org/files/Articles/435782/fpsy-10-00644-HTML-r1/image_m/fpsy-10-00644-t001.jpg
39. KRÁLOVÁ, Stanislava. *Pechanec odsouzený za vraždu Roma chce na radnici, slibuje slevy*. IDNES.cz: ZPRAVODAJSTVÍ [online]. 2018, 13. 9. 2018 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/vrah-pechanec-kandidatka-komunalni-volby-2018-svitavy.A180913_101301_pardubice-zpravy_skn
40. JADRNÝ, Petr. *Balda je na svobodě. Soud podmíněně propustil prvního Čecha odsouzeného za terorismus*. IROZHLAS [online]. Nymburk, 2020, 8. 12. 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/jaromir-balda-teroristicky-utok-stromy-koleje_2012081146_pj
41. ŠULÁKOVÁ, Ivana, Milan KOPP a Jana ZEMANOVÁ. *Soud potvrdil tresty za žhářský útok ve Vítkově. Romové v České republice* [online]. 28. 12. 2011 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <http://romove.radio.cz/cz/clanek/24655/limit#kw>
42. ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY: 7 To 11/03. In: . Praha: Vrchní soud v Praze, 2003, s. 1–8. Dostupné také z:

https://www.sinagl.cz/images/stories/domaci/Pechanec_VS_Praha_040303.pdf

43. JIRÁK, Roman. ORGANICKÉ PORUCHY OSOBNOSTI. *Psychiatr. praxi* [online]. SOLEN, Medical education, 2007, 1. 1. 2007, 8(1), 27–28 [cit. 2021-04-18]. ISSN 1803-5272. Dostupné z: <https://www.psychiatriepropraxi.cz/pdfs/psy/2007/01/06.pdf>
44. *Balda spáchal teroristický čin. Nejvyšší soud odmítl skutek překvalifikovat.* Česká televize: ČT24 [online]. 18. 12. 2019 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3007673-ani-nejvyssi-soud-nezbavil-seniora-baldu-trestu-za-terorismus>
45. ZPRÁVA O EXTREMISMU NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2017. Praha: Ministerstvo vnitra, Odbor bezpečnostní politiky, 2018, s. 14. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>
46. SVOBODOVÁ, Ivana. *Jak se zrodil terorista: Ojedinělý vhled do života českého atentátníka.* RESPEKT [online]. 19. 1. 2019 [cit. 2021-04-18]. ISSN 1801-1446. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2019/4/jak-se-zrodil-senior-terorista>
47. NEJVYŠŠÍ SOUD. *Usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn./č. j.: 8 Tdo 1089/2019.* Dostupné také z: <http://kraken.slv.cz/8Tdo1089/2019>
48. ČOPJAKOVÁ, Kateřina. LEKCE VÍTKOV. RESPEKT [online]. 24. 10. 2010 [cit. 2021-04-18]. ISSN 1801-1446. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2010/43/lekce-vitkov>
49. ČÁPOVÁ, Hana. *Jeden z údajných žhářů byl velký neonacistický aktivista.* Lidovky.cz [online]. 19. 8. 2009 [cit. 2021-04-18]. ISSN 1213-1385. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/jeden-z-udajnych-zharu-byl-velky-neonacisticky-aktivista.A090819_124549_ln_domov_glu
50. SASÍNOVÁ, Petra. *Kauza Vítkov: Obviněný Lukeš byl horlivý, schopný všeho.* Aktuálně.cz [online]. 20. 8. 2009 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z:

- <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/kauza-vitkov-obvineny-lukes-byl-horlivy-schopny-vseho/r~i:article:645397/>
51. SASÍNOVÁ, Petra. *Žhářství ve Vítkově: Police má útočníky. Jsou to rasisté.* Aktuálně.cz [online]. 2009, 14. 8. 2009 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/zharstvi-ve-vitkove-police-ma-utocnikyjsou-to-rasiste/r~i:article:644953/>
52. Vítkovští žháři pod lupou. *Antifa.cz* [online]. 8/9/2009 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.antifa.cz/content/vitkovsti-zhari-pod-lupou>
53. ÚSTAVNÍ SOUD. *Usnesení ústavního soudu: IV.ÚS 1418/12 ze dne 31. 5. 2012.* Brno, 2012. Dostupné také z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=4-1418-12>
54. *Žhářský útok ve Vítkově* [online]. In: . 2012 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: https://clanky.rvp.cz/wp-content/upload/prilohy/19159/text_o_zharskem_utoku.pdf
55. HONUS, Aleš a Petr NOVÝ. *Znalec označil žháře z Vítkova za skalní neonacisty.* Novinky.cz [online]. Ostrava, 2010, 26. 5. 2010 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/znalec-oznacil-zhare-z-vitkova-za-skalni-neonacisty-35718>
56. TĚŠÍNSKÁ, Michaela. *Nechtěl jsem být za sraba. Žhář se u soudu doznává k neonacismu.* Lidovky.cz [online]. 2010, 11. 5. 2010 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/nechtel-jsem-byt-za-sraba-zhar-se-u-soudu-doznava-k-neonacismu.A100511_112302_ln_domov_mk
57. *Kompletní přepis rozsudku ostravského soudu nad žháři z Vítkova.* In: *Idnes.cz* [online]. 20. 10. 2010 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: http://data.idnes.cz/soubory/krimi/a101020_abr_rozsudek.pdf
58. ŠTOS, Jakub a Petr ZELENÝ. *Soud snížil jednomu z vítkovských žhářů trest, zbylým třem zůstaly.* IDNES.cz: ZPRAVODAJSTVÍ [online]. 18. 3. 2011 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/zharsky-utok-ve-vitkove.A110318_084547_krimi_zep

59. ČTK. *Ústavní soud potvrdil verdikt v kauze žhářského útoku ve Vítkově*. Deník.cz [online]. 2014, 24. 10. 2014 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/ustavni-soud-potvrdil-verdikt-v-kauze-zharskeho-utoku-ve-vitkove-20141024.html
60. Romea.cz. *Žhářský útok ve Vítkově rozpoutal v roce 2009 největší vlnu romských demonstrací proti neonacismu* [online]. 2019 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/zharsky-utok-ve-vitkove-rozpoutal-v-roce-2009-nejvetsi-vlnu-romskych-demonstraci-proti-neonacismu>
61. PROKOP, Dan. *Topolánek i Klaus odsoudili útok na Romy. Vláda bude jednat o extremismu*. IDNES.cz: Zpravodajství [online]. 2009, 19. 4. 2009 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/topolanek-i-klaus-odsoudili-utok-na-romy-vlada-bude-jednat-o-extremismu.A090419_154932_domaci_dp
62. *STRATEGIE BOJE PROTI EXTREMISMU V ROCE 2009*. In: . Praha: Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky, 2010. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocnizpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>
63. TŘEŠŇÁK, Petr. *Vítkovští žháři si před 10 lety vyslechli rozsudky. Tresty splnily účel, neonacisté se zklidnili, říká pro EZ advokát Němec* [online]. EuroZprávy.cz, 20. 10. 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://eurozpravy.cz/domaci/politika/vitkovsti-zhari-si-pred-10-lety-vyslechli-rozsudky-tresty-splnily-ucel-neonaciste-se-zklidnili-rika-pro-ez-advokat-nemec.f32a8b02/>
64. SEDLÁK, Jakub. *Neonacistická pravice v České republice - nová vlna?*. Praha, 2010. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav politologie. Vedoucí práce PhDr. Jan Bureš, Ph.D.
65. PÁLKOVÁ, Šárka. *Okamura se zastal rasistického vraha. 'Konečné řešení otázky cikánské' prý není problém*. LIDOVKY.cz [online]. 2011, 3. 3. 2011 [cit. 2021-04-18].

- ISSN 2011. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/okamura-se-zastal-rasistického-vraha-konecne-reseni-otazky-cikanske-pry-neni-problem.A110303_163745_ln_domov_spa
66. RYŠAVÝ, Zdeněk. *Okamurovu návštěvu Pechance ve vězení odsoudil vedle Dienstbiera i šéf PS Jan Hamáček*. Romea [online]. Praha: Romea, 2014, 25. 1. 2014 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/okamura-navstivil-ve-veznici-muze-odsouzeneho-za-vrazdu-roma>
67. ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY: 6 T 1/2002 - 840. In: . Hradec Králové: Krajský soud v Hradci Králové, 2002, s. 2–3. Dostupné také z: https://www.sinagl.cz/images/stories/domaci/Pechanec_KS_HK_171002.pdf
68. MÁŠLO, Jiří. *Případ vraždy Oty Absolóna*. Radiožurnál [online]. Český rozhlas, 2003, 6. 3. 2003 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/pripad-vrazdy-oty-absolona-6351966>
69. BIBEN, Martin. *Za vraždu Roma si Pechanec odseděl 13 let, teď žádal o nový proces. Soud mu nevyhověl*. Aktuálně.cz [online]. 20. 4. 2016 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/za-vrazdu-roma-si-pechanec-odsedel-13-let-ted-zadal-o-novy-p/r~0c83a57e06db11e6b5c3002590604f2e/>
70. USNESENÍ Ústavního soudu: II.ÚS 1536/16 ze dne 14. 6. 2016. In: . Brno: Ústavní soud, 2016. Dostupné také z: http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=2-1536-16_1
71. POLÁK, Jakub. *Svitavské moritáty a legendy*. Antifa.cz [online]. antifa.cz, 2010, 24. 7. 2010 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.antifa.cz/content/svitavske-moritaty-legendy>
72. VEZ. *Okamura navštívil ve vězení Pechance, odsouzeného za rasově motivovanou vraždu Roma*. Hospodářské noviny [online]. 24. 1. 2014 [cit. 2021-04-18]. ISSN 1213-7693. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-61610430-vlastimil-pechanec-tomio-okamura-navsteva-ve-vezeni>

73. SLÁMA, Jiří Salik. *Průvody za mrtvého i za vraha. Romano Hangos/ Romská hlas* [online]. 2007, 2. 8. 2007, 9(13–14), strana 4 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.portalsvk.sk/fileadmin/dokumenty/SRNM/2007/RH1407.pdf>
74. EUROPEAN UNION TERRORISM SITUATION AND TREND REPORT (TE-SAT) 2020. *European Union Agency for Law Enforcement Cooperation, 2020, s. 4.* Dostupné také z: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2020>
75. BENSON, David C. Why the Internet Is Not Increasing Terrorism. *Security Studies* [online]. Routledge, 16. 5. 2014, 23(2), 293-328 [cit. 2021-4-29]. ISSN 1556-1852. Dostupné z: doi:10.1080/09636412.2014.905353
76. BURKE, Jason. Al-Shabab's tweets won't boost its cause. *The Guardian* [online]. 16. 12. 2011 [cit. 2021-4-29]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2011/dec/16/al-shabab-tweets-terrorism-twitter>
77. CONWAY, Maura. *Determining the Role of the Internet in Violent Extremism and Terrorism: Six Suggestions for Progressing Research. Studies in Conflict & Terrorism: 1521-0731* [online]. 2017, 12. 4. 2016, 40(1), 77-98 [cit. 2021-4-29]. Dostupné z: doi:10.1080/1057610X.2016.1157408
78. STEPHENS, William, Stijn SIECKELINCK a Hans BOUTELLIER. *Preventing Violent Extremism: A Review of the Literature* [online]. Amsterdam: Routledge, 2. 01. 2019, 44(4), 346-361 [cit. 2021-4-29]. Dostupné z: doi:10.1080/1057610X.2018.1543144
79. PELS, Trees a Doret J. De RUYTER. *The Influence of Education and Socialization on Radicalization: An Exploration of Theoretical Presumptions and Empirical Research.* Child Youth Care Forum [online]. 2012, 24. 10. 2011, 41, 311–325 [cit. 2021-4-29]. Dostupné z: doi:10.1007/s10566-011-9155-5
80. *O programu: Základní informace.* Erasmus+ [online]. [cit. 2021-4-29]. Dostupné z: <https://www.naerasmusplus.cz/cz/o-programu/>

81. Jan Vučka: *Exemplární trest jako dovolací důvod*. *JINÉ PRÁVO* [online]. 19. 6. 2017 [cit. 2021-5-5]. Dostupné z: <https://jinepravo.blogspot.com/2017/06/jan-vucka-exemplarni-trest-jako.html>

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Motivační faktory radikalizace	21
Obrázek 2 – Model Randyho Boruma.....	22

11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1 – Faktory zranitelnosti a faktory příležitosti	20
Tabulka 2 – Porovnání výsledků	41

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Základní demokratické ústavní principy

Příloha 2: Obrazová příloha 1

Příloha 3: Text na letáčích Jaromíra Baldy

Příloha 1: Základní demokratické ústavní principy

- *„úcta k právům a svobodám člověka a občana (čl. 1 Ústavy),*
- *svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát (čl. 1 Ústavy),*
- *nezměnitelnost podstatných náležitostí demokratického právního státu (čl. 9 odst. 2 Ústavy),*
- *svrchovanost lidu (čl. 2 Ústavy),*
- *volná soutěž politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů (čl. 5 Ústavy),*
- *ochrana menšin při rozhodování většiny (čl. 6 Ústavy),*
- *svoboda a rovnost lidí v důstojnosti a právech, nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního a sociálního původu, příslušnosti k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení (čl. 1, čl. 3 Listiny základních práv a svobod)“ [3].*

Příloha 2: Obrázková příloha 1

	Total (N = 150)	Minors (N = 70)	Adults (N = 80)	p	Adjusted p
Socio-demographic characteristics					
Age in years, mean (SD) [range]	19.82 (5.28) [13–40]	15.82 (1.14) [13–17]	23.32 (4.99) [18–40]	<0.001	<0.001
Gender (Female)	67.3%	81.4%	55%	<0.001	<0.007
Family status (Single)	72.7%	88.6%	58.8%	<0.001	<0.001
Children (Yes)	21.3%	4.3%	36.2%	<0.001	<0.001
Parents' marital status (Married)	44%	48.6%	40%	0.291	0.552
Atheist (Yes)	39%	40.0%	38.8%	0.876	0.977
Muslim cultural background (Yes)	37.3%	38.6%	36.2%	0.769	0.9
Christian cultural background (Yes)	32.0%	35.7%	28.7%	0.362	0.642
Other cultural background (Yes)	6.67%	12.9%	1.2%	0.006	0.037
Personal history					
Fusional relationship before radicalization (Yes)	60.0%	58.6%	61.3%	0.738	0.897
Relationship of influence before radicalization (Yes)	46.0%	45.7%	46.2%	0.948	1
Self-harm history before radicalization (Yes)	29.3%	44.3%	16.2%	<0.001	<0.001
Hospitalization in psychiatric ward before radicalization (Yes)	12.7%	12.9%	12.5%	0.948	1
Psychiatric follow-up before radicalization (Yes)	35.3%	41.4%	30%	0.144	0.356
Personal physical health issue before radicalization (Yes)	18.7%	20%	17.5%	0.695	0.882
Depression of the subject before radicalization (Yes)	44.0%	41.4%	46.2%	0.553	0.814
Physical or sexual abuse of the subject (Yes)	26.7%	30%	23.8%	0.388	0.647
Neglect or psychological abuse of the subject (Yes)	85.3%	87.1%	83.8%	0.558	0.814
Experience of abandonment before radicalization (Yes)	82.0%	77.1%	86.2%	0.148	0.356
Personal addiction and drug abuse (Yes)	22.0%	17.1%	26.2%	0.179	0.379
Imprisonment before radicalization (Yes)	16.0%	11.4%	20%	0.153	0.356
Educational follow-up before radicalization (Yes)	22.0%	27.1%	17.5%	0.155	0.356
Family history					
Addiction and drug abuse of a relative (Yes)	32.0%	31.4%	32.5%	0.888	0.977
Rape or abuse of a relative (Yes)	16%	14.3%	17.5%	0.592	0.814
Physical abuse of a relative (Yes)	32.0%	34.3%	30%	0.575	0.814
Depression of a relative before radicalization (Yes)	40.7%	41.4%	40%	0.859	0.977
Physical health issue of a relative (Yes)	27.3%	28.6%	26.2%	0.75	0.897
Radicalization process and what happens after radicalization					
Previous cases of radicalization among the entourage (Yes)	43.4%	32.9%	52.5%	0.015	0.075
Attempts to radicalize the entourage (Yes)	38.0%	24.3%	50%	0.001	0.007
Radicalization via internet (Yes)	99.3%	100%	98.8%	1	1
Radicalization via physical encounter (Yes)	56.0%	45.7%	65%	0.018	0.082
Educational follow-up after radicalization (Yes)	43.0%	58.6%	28.7%	<0.001	<0.001
Still considered as Muslim after deradicalization (Yes)	92.0%	85.7%	97.5%	0.008	0.044
Motivational dimensions for radicalization: factorial classification*					
Factor 1: Violence and megalomania	0.82(1.26)	0.86(1.21)	0.78(1.33)	0.503	NA
Factor 2: Depression and abuse	0.82(1.05)	0.94(1.23)	0.69(0.8)	0.363	NA
Factor 3: Responsibility and guilt	0.82(1.11)	0.83(1.31)	0.81(0.86)	0.357	NA
Factor 4: Loneliness and poor insight	0.82(1.06)	0.85(1)	0.79(1.14)	0.329	NA
Factor 5: Responsibility and sacrifice	0.82(1.56)	0.94(2.03)	0.69(0.76)	0.422	NA
Factor 6: Violence and uncertainty	0.82(1.08)	0.68(0.77)	0.97(1.34)	0.434	NA
Factor 7: Issue with sexuality	0.82(1.5)	0.9(1.62)	0.73(1.36)	0.78	NA
Factor 8: Loneliness and sensitivity	0.82(1.07)	0.86(1.18)	0.77(0.96)	0.904	NA
Motivational dimensions for radicalization: qualitative classification**					
Fortress	4.7%	5.7%	3.8%	0.706	0.882
Zeus	10%	11.4%	8.8%	0.585	0.814
Suicidal	15.3%	21.4%	10%	0.053	0.208
Lancelot	18.7%	15.7%	21.2%	0.385	0.647
Savior	14.7%	10%	18.8%	0.131	0.356
IS as Utopia	33.3%	31.4%	35%	0.643	0.852
Mother Teresa	20.7%	25.7%	16.2%	0.153	0.356
Sleeping Beauty	24%	37.1%	12.5%	<0.001	<0.001

*Details on the factorial analysis are available in Campelo et al. (25); **Details on the qualitative classification are available in Bouzar et Martin (21) and Bouzar (26). In the case of the qualitative dimension, each individual only had one dimension attributed leading to a percentage. Bolded texts indicate the difference is significant between the two groups i.e. $p < 0.05$.

Obrázková příloha 1 – Výsledky francouzské studie [38]

Příloha 3: Text na letácích Jaromíra Baldy

„Allah akbar czeski neverici pesi Allah akbar vi nam neveriti mi snofa prisli. 1. 6. mi udelati u Bakof proni test. Jeden bojovnik na vrch skala lezeti s americki top gun co mit laser i camer delati video i jistota pro druhi bojovnik. ten s top nemecka pila strom tree malo pilovati aby strom od oscillation od expres train na locomotive spadala. Tak nebylo strom spadala disch train odjizdeti. mi lezeti a cekati na dalši train. dalši train do strom co lezela udelala bumbum. camer na gun vse zaznamenati po tom prijeti moc muzu i police a vsichni koukati achoditi tam choditi i na druha strana a koukati jestli i druhe a treti strom nepadati. mi mohli udelati s gun beng beng beng to by nebilo dobre, nebil bi video hotovi celi. Potom mi odesli. stacila 0,2 litr benzin a mala prace. dalši train dlouhodlouho dlouhonejeti. nas abu imam rzikati disch video videt to dobra prace. czeski neverici pesi biti zbabovатели nebudou jezdit train, nebudou jezdit bus nebudou proti nam bojovati. to dobre pocebujeme bojovniki bi ovladnuti cele jejich zeme a zplodneniti jejich zen co nezahalene choditi a malo deti miti. zeni taki zbabovatele budou brzi poslouchati Allah a se zahalovati. ti zeny co nebudou chtiti poznaji djihad ALLAH AKBAR neverici pesi s vasimi zeni nam budete slouziti. disch NECHTITI bude beng beng beng nebo bude KNIFE jako v HURGHADA. NAS IMAM rzikati dobra prace a video posilati novim bojovnikum bi videti jak stop train udelati. ALLAH AKBAR czeski neverici pesi s nami ALLAH i vas Brusel co uz to pochopiti. vi delati dlouhodlouho mise v nasich moc zemich. MI ZACINAVATI NINI TADI NAŠÍ MISI. NASE MISE BUDE JEN 1 BUDE TRVALE. Allah akbar Allah akbar Allah akbar“ [47].